

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΑΝΔΡΕΑΣ- ΚΑΣΤΡΟΣ

ΒΑΣΙΛΕΙΑ

ΛΑΠΗΘΟΣ

ΑΓΙΟΣ ΕΠΙΚΤΗΤΟΣ-ΒΡΥΣΙ

ΤΡΟΥΛΛΙ

ΑΛΛΑΣ

ΑΓΙΑ ΕΙΡΗΝΗ

ΒΟΥΝΟΙ

ΠΕΤΡΑ ΤΟΥ ΛΙΜΝΗΤΗ

ΤΟΥΜΠΑ ΤΟΥ ΣΚΟΥΡΟΥ

ΦΙΛΙΑ-ΔΡΑΚΟΣ

ΚΥΘΡΕΑ-ΧΥΤΡΟΙ

ΣΟΛΟΙ

ΜΟΡΦΟΥ

ΣΑΛΑΜΙΝΑ

ΑΜΜΟΧΩΣΤΟΣ

ΜΑΡΙΟΝ

ΑΜΠΕΛΙΚΟΥ

ΙΔΑΛΙΟΝ

ΕΓΚΩΜΗ

ΚΑΛΟΦΙΔΑ

ΚΙΠΙΟΝ

ΝΕΑ ΠΑΦΟΣ

ΣΩΤΗΡΑ

ΚΑΛΑΒΑΣΣΟΣ-ΤΕΝΤΑ

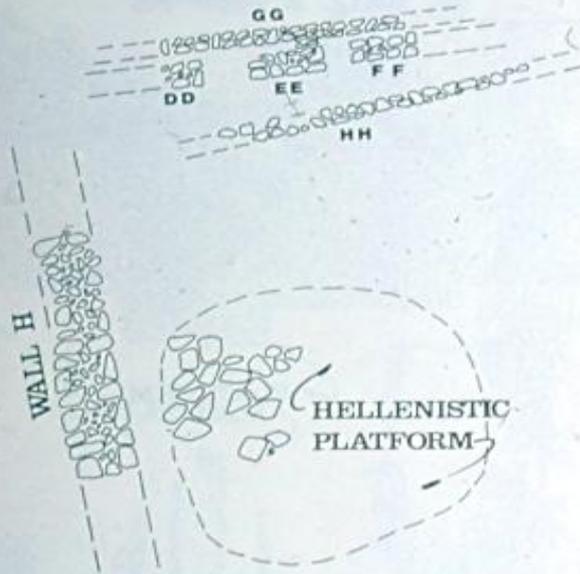
ΧΟΙΡΟΚΟΙΤΙΑ

ΠΑΛΛΗΠΑΦΟΣ- ΚΟΥΚΛΙΑ

ΑΜΑΘΟΥΝΤΑ

ΚΟΥΡΙΟΝ

Το ιερό στη θέση Φλαμούδι-Βουνάρι

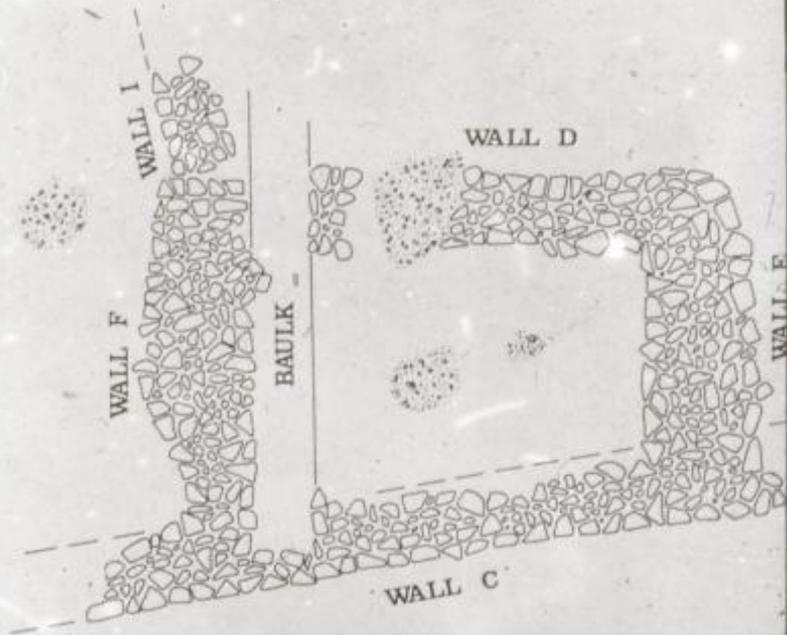
- Πρόκειται για ιερό αγροτικού κυρίως χαρακτήρα.
- Εξυπηρετούσε τις λατρευτικές ανάγκες των κατοίκων της γύρω περιοχής.
- Ιδρύθηκε κατά την ΜΚΙΙΙ, χρησιμοποιήθηκε καθ' όλη την διάρκεια της Ύστερης Χαλκοκρατίας αλλά και κατά την Εποχή του Σιδήρου.

PHLAMOUDHI, VOUNARI

CYPRO-ARCHAIC
HELLENIS

1 2 3 4 5 10M
DONALD SANDERS 1979

- Αποτελείται από εξωτερικό τοίχο και μια επιβλητική διπλή είσοδο.

PHLAMOUDDHI, VOUNARI

MIDDLE
LAT

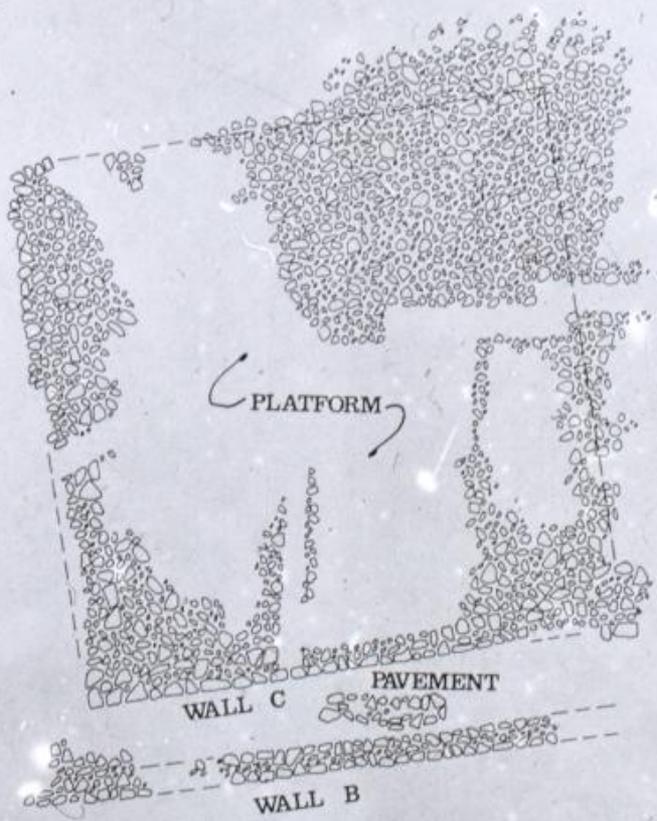

DONALD SANDERS

1979

EE

- Η είσοδος οδηγεί σε μια μεγάλη τετράγωνη πλατφόρμα 16x16 μ. κατασκευασμένη κατά την ΥΚΙΑ από λαξευμένο ασβεστόλιθο.

- Πιθανότατα πλαισιωνόταν από διάδρομο, στοιχείο μοναδικό για την αρχιτεκτονική της εποχής.

- Έχει εκφραστεί και η άποψη ότι δεν πρόκειται για ιερό, αλλά για οχυρό. Μέχρι σήμερα δεν έχει δοθεί ικανοποιητική απάντηση για την λειτουργία του χώρου.

PHLAMOUDHI, VOUNARI

LATE CYPRIOTE

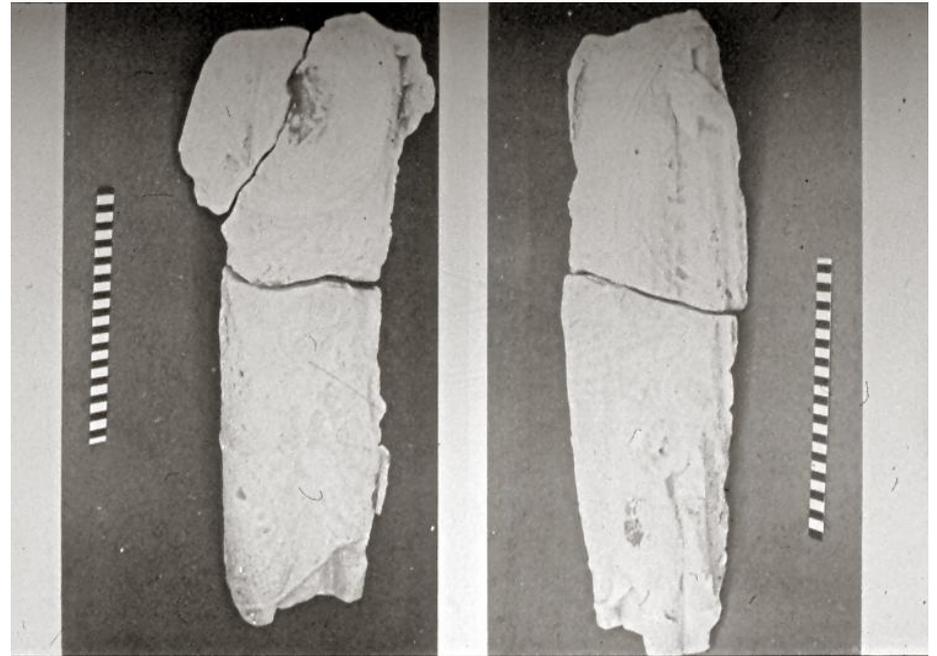
1 2 3 4 5 10M
DONALD SANDERS 1979

Ευρήματα από τους χώρους του ιερού

Γυναικείο κεφάλι

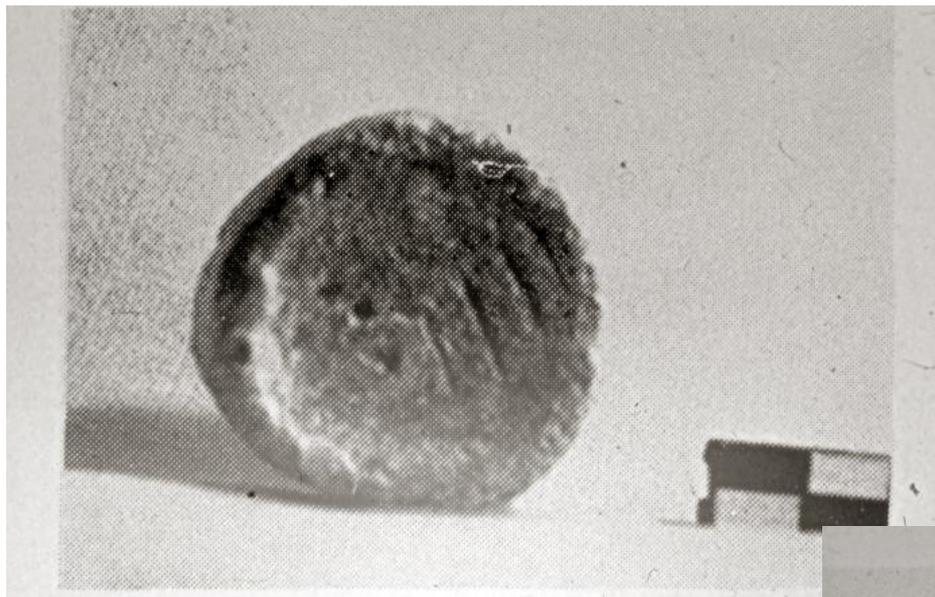
Άγαλμα ανδρικής μορφής

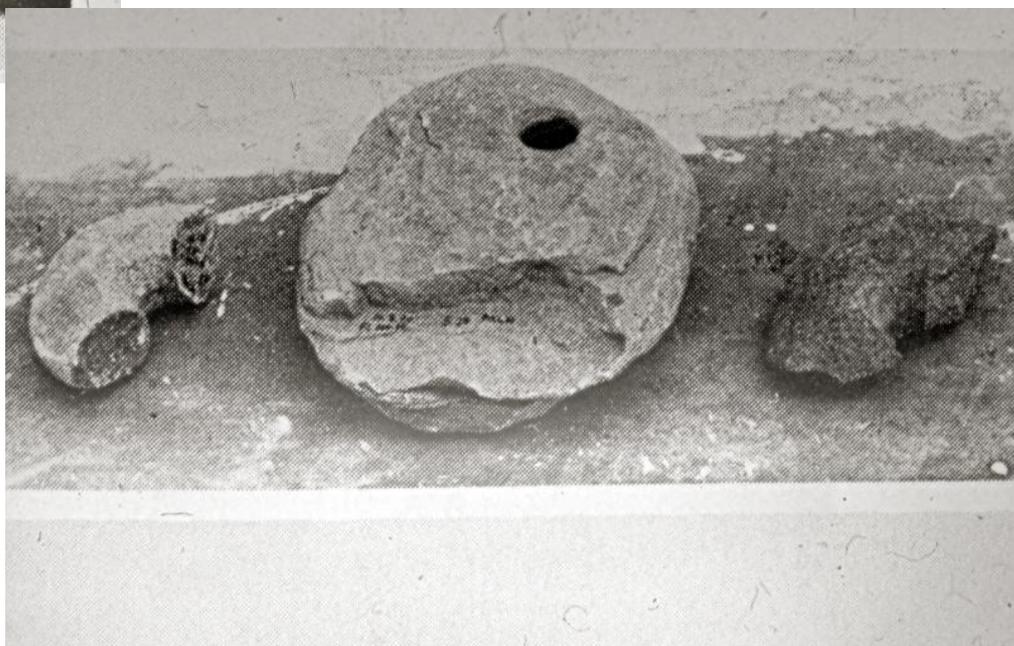
Άγαλμα νεαρού άνδρα

Μικρογραφική βάση
τράπεζας προσφορών

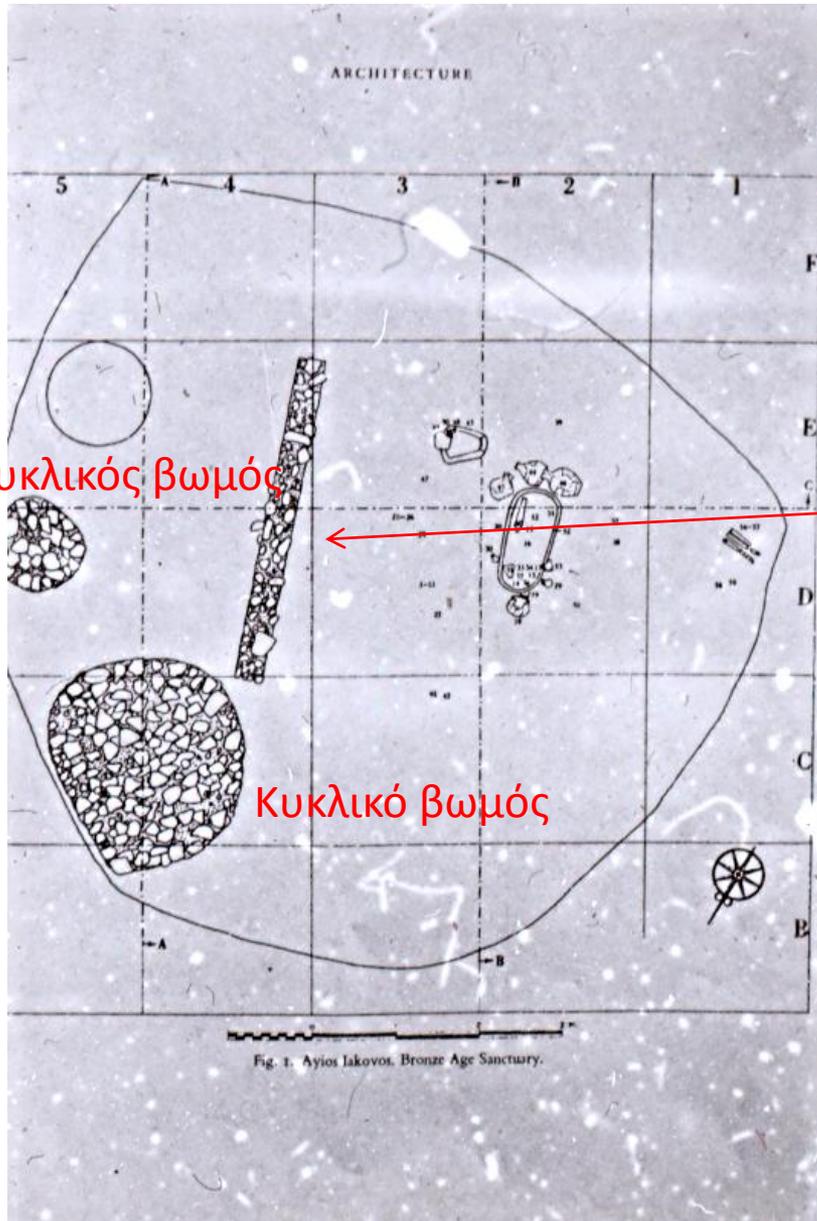

Μολύβδινο βάρος

Βάρη αγκυρών

Το τέμενος του Αγ. Ιακώβου

- Χρονολογικά καλύπτει μία περίοδο από την ΜΚΙΙΙ έως και την ΥΚΙΙ.
- Πρόκειται για ένα υπαίθριο, σχεδόν κυκλικό, με μέγιστη διάμετρο 10μ., διμερές ιερό κτισμένο σε χαμηλό λόφο.
- Η περιοχή του ιερού χωρίζεται σε δύο τμήματα από ένα χαμηλό τοίχο.

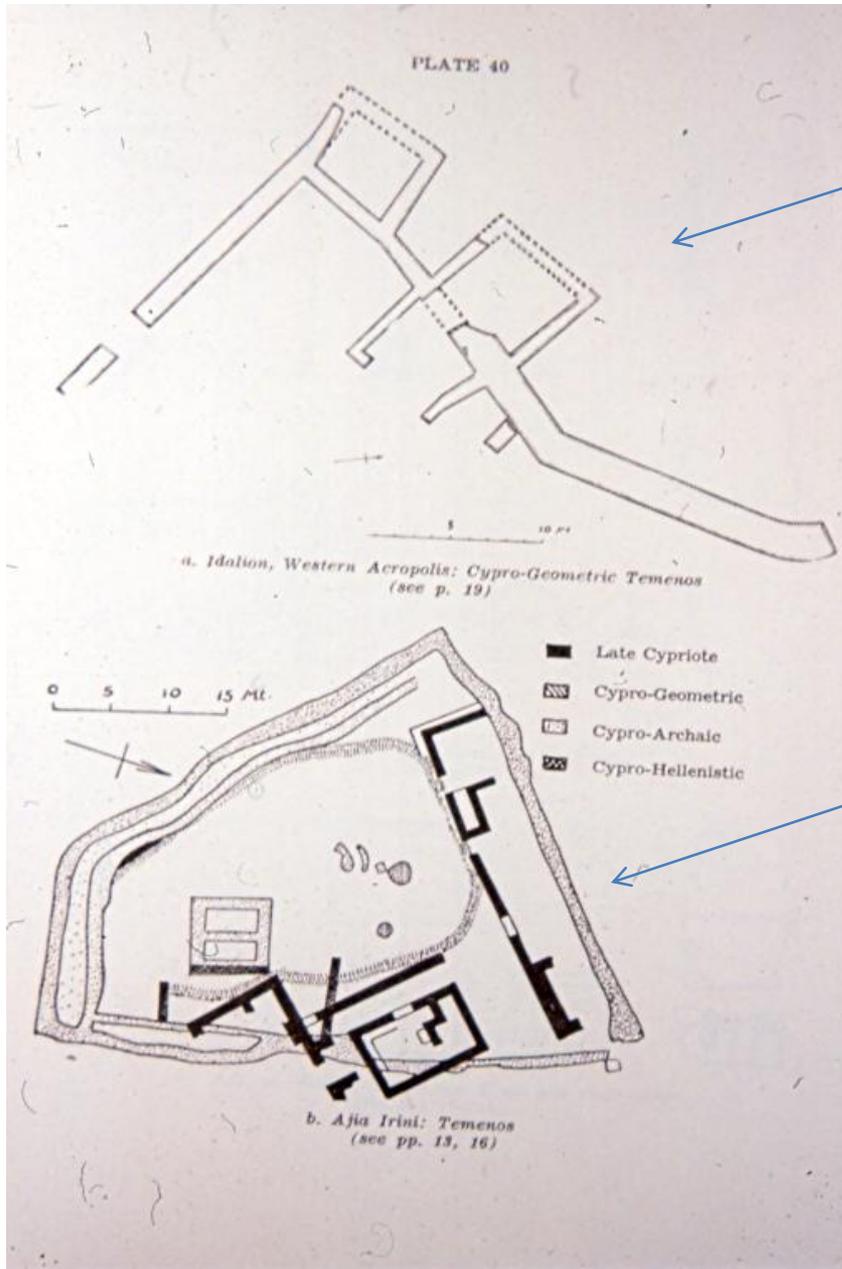
•Βρέθηκε μεγάλος αριθμός αναθημάτων. Χαρακτηριστικό είναι και ένα χάλκινο ειδώλιο που αναπαριστά καθιστό λιοντάρι.

•Στο ανατολικό τμήμα εντοπίστηκαν δύο κτιστοί, κυκλικοί βωμοί, γεγονός που υποδηλώνει ότι ίσως ο βωμός είναι αφιερωμένος σε δίδυμες πιθανόν θεότητες.

Το χάλκινο καθιστό λιοντάρι από τον Άγιο Ιάκωβο

Το ιερό της Αγίας Ειρήνης και το ιερό στο Ιδάλιο

Ιδάλιο

- Η περίοδος χρήσης του λατρευτικού χώρου διακρίνεται σε έξι περιόδους, ενώ η Εποχή του Χαλκού αφορά τις περιόδους I-III (ΥΚΙΙΙΑ).
- Στην Κυπρογεωμετρική ΙΙΙ ιδρύεται ένα μεγάλο, υπαίθριο ιερό, ενώ στην περίοδο που μεσολαβεί ΥΚ και ΚΓ ίσως να υπήρξε κάποια συνέχεια στον χώρο.

Αγία Ειρήνη

- Χρονολογείται κατά την ΥΚΙΙΓ ή ΥΚΙΙΙΑ1 περίοδο.
- Αποτελείται από έναν ορθογώνιο περίβολο που περιλαμβάνει τέσσερα συγκροτήματα επίσης ορθογώνιων αυτόνομων οικοδομημάτων.
- Το δυτικό κτήριο ήταν ενδεχομένως η κατοικία του ιερέα, ενώ στα νότια εντοπίστηκαν ιεροί αποθέτες.

Το ιερό στη Μύρτου- Πηγάδες ΥΚΙΙ

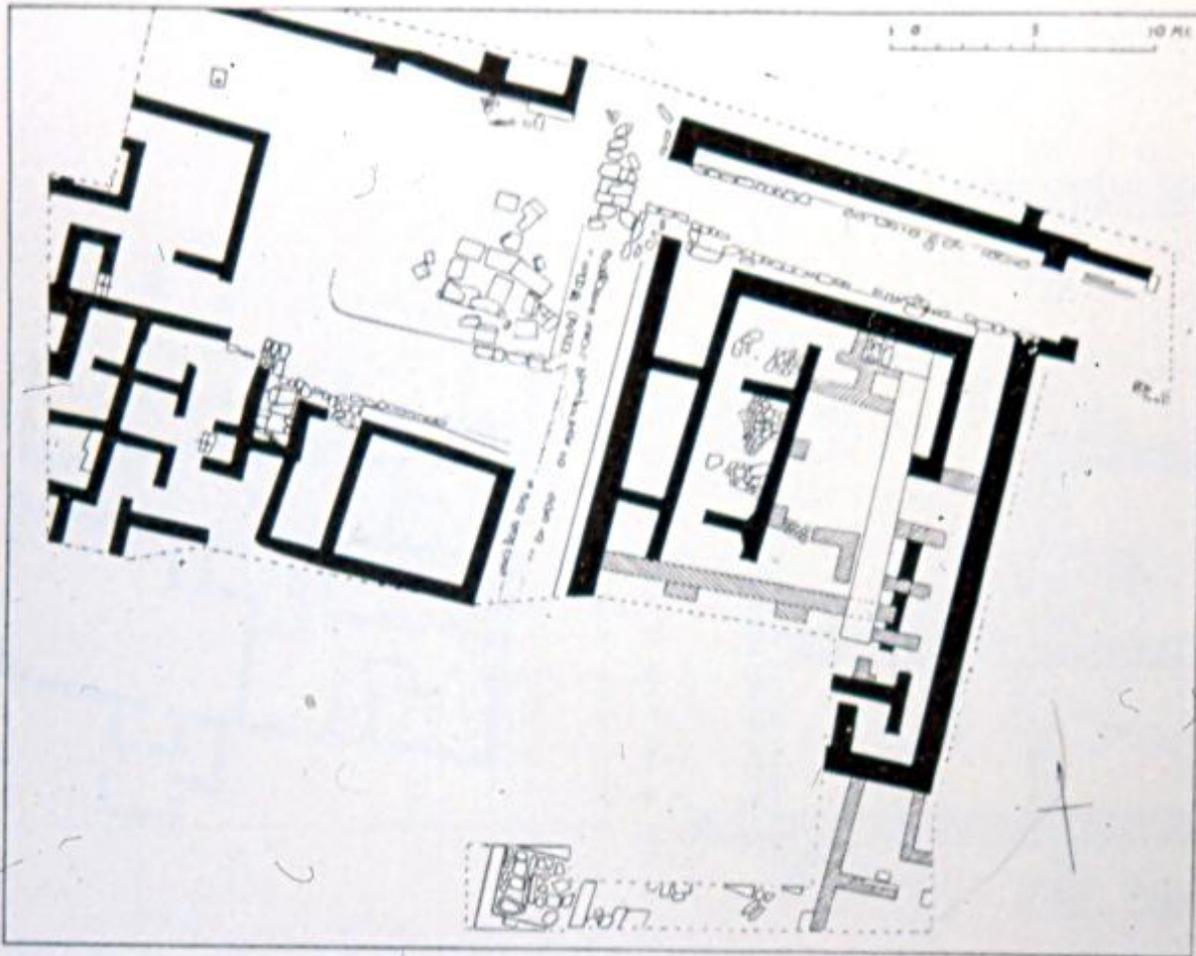
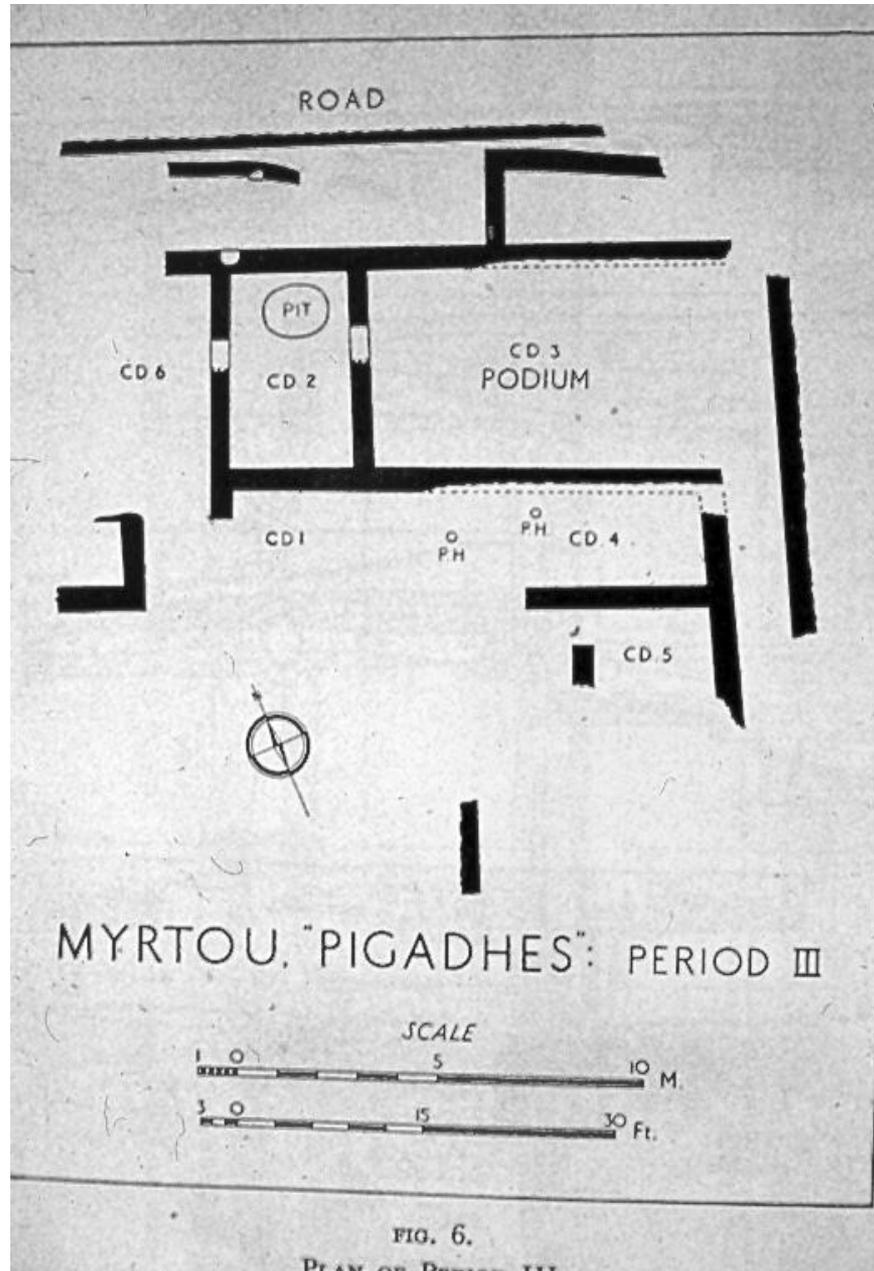

PLATE 35

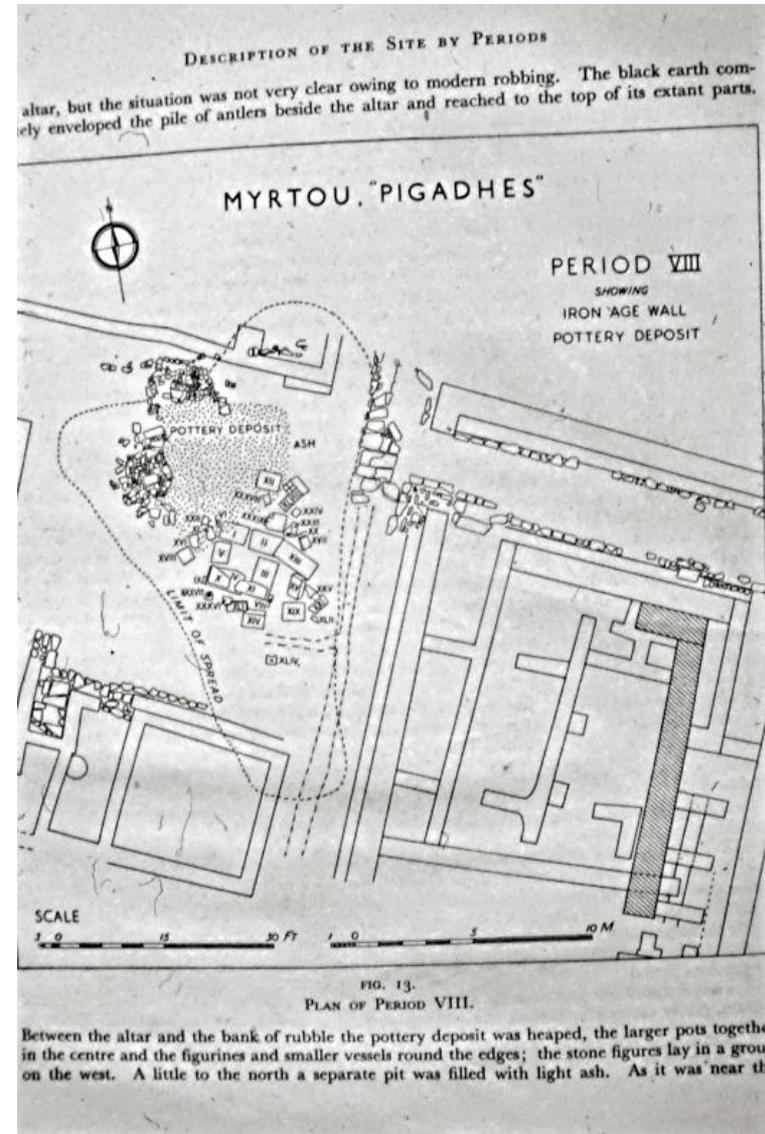
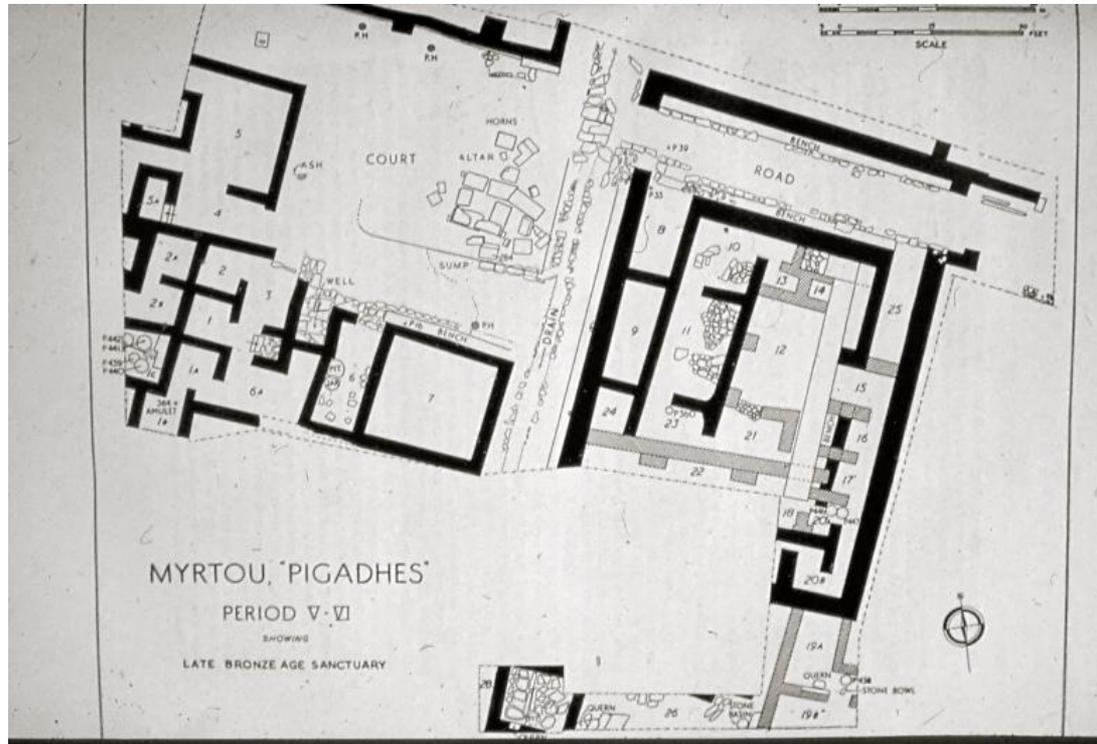
Myrtou — Pigadhes: Late Cypriote II Sanctuary (see p. 11)

Περίοδος III

Περίοδος VIII

Περίοδος V-VI

Άποψη της θέσης και
ανεσκαμμένων περιοχών

Αναπαράσταση του βωμού του ιερού

(a)

THE SITE FROM THE SOUTH

(b)

THE ROAD LOOKING WEST

(c)

THE WELL IN THE COURT

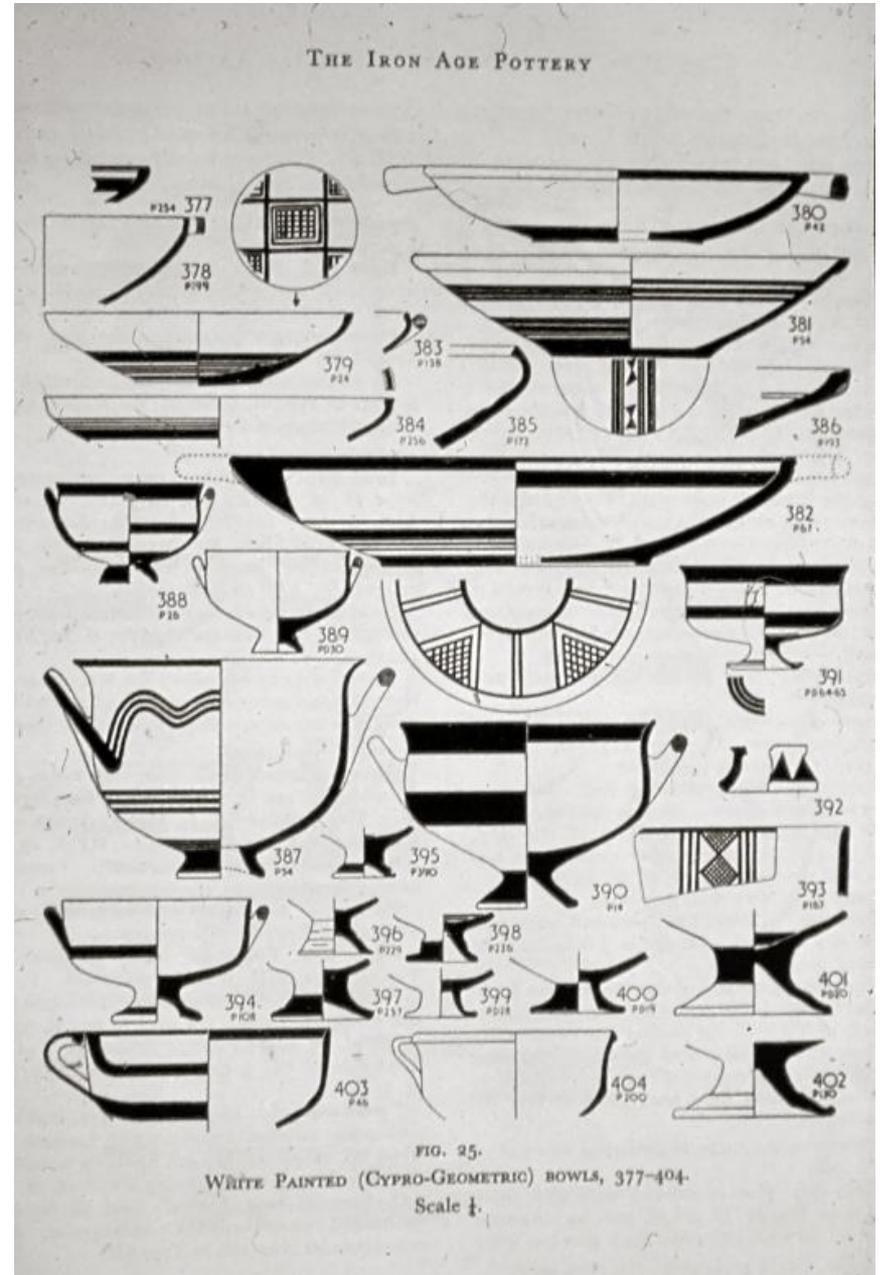
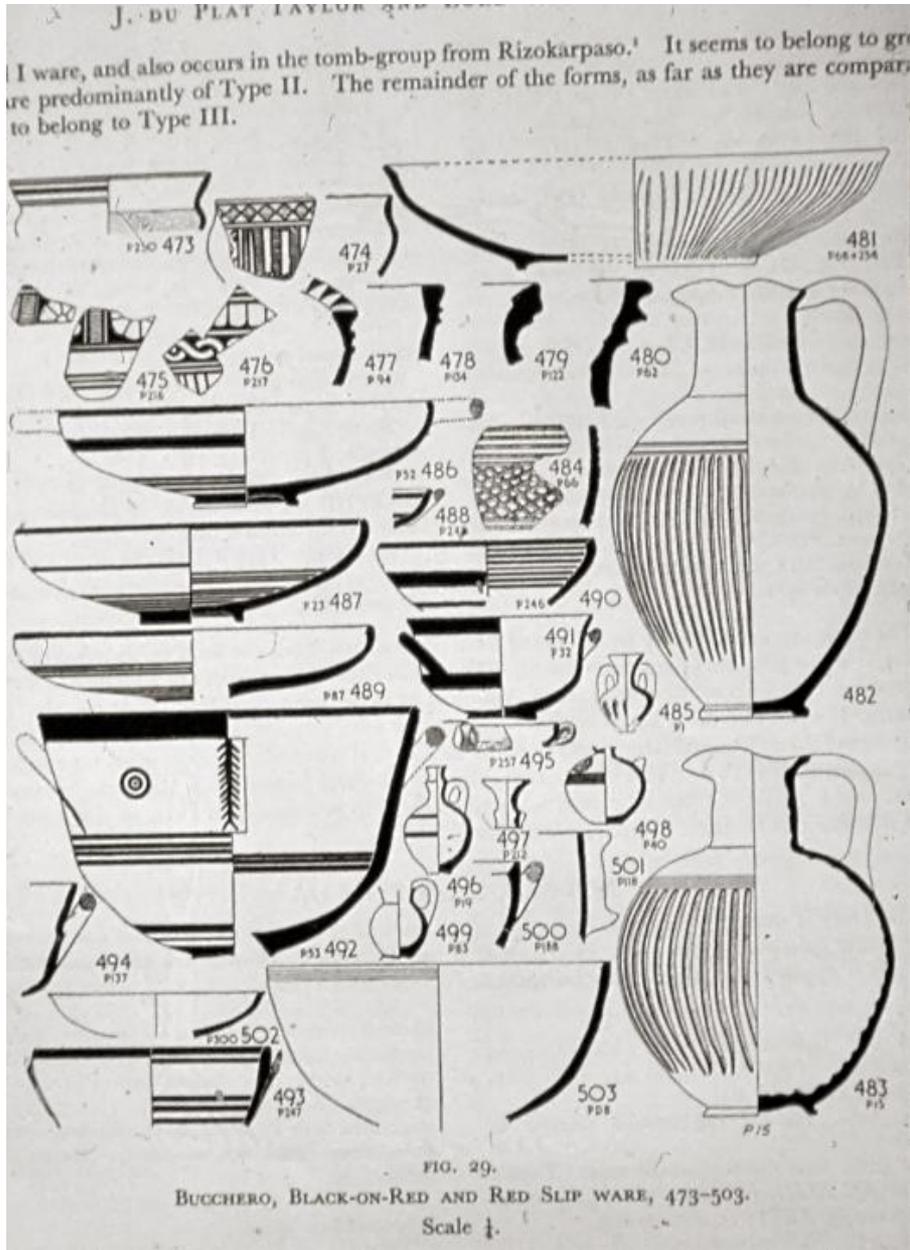
Άποψη των ανεσκαμμένων
ανατολικών δωματίων του ιερού.

(c)

THE EAST STORE-ROOMS WITH ROOM 19 IN FOREGROUND

Ευρήματα από το ιερό- Κεραμική

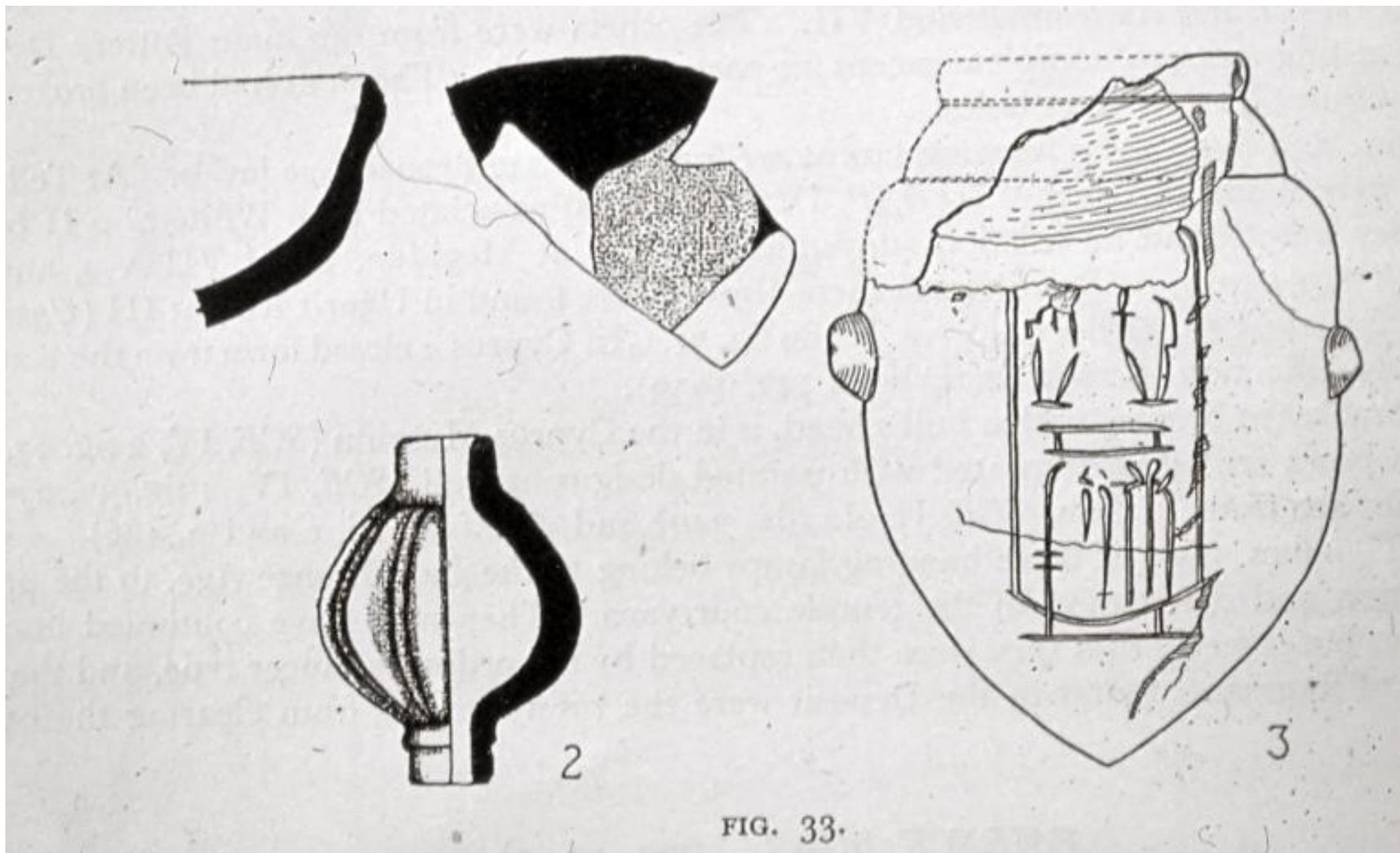
Λίθινο κύπελλο με πόδι

(e)

STONE OFFERING STAND

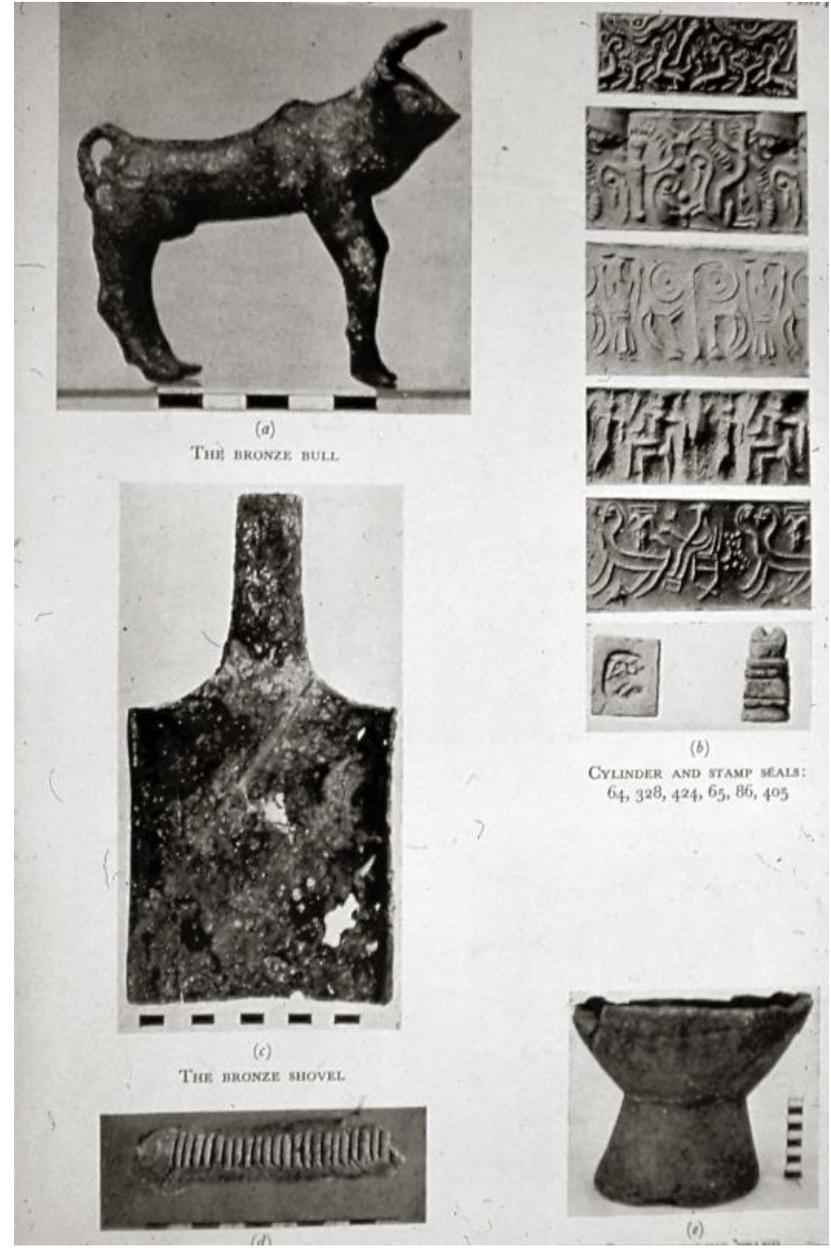
Αντικείμενα από πηλό και από Φαγεντιανή

Αντικείμενα από πηλό

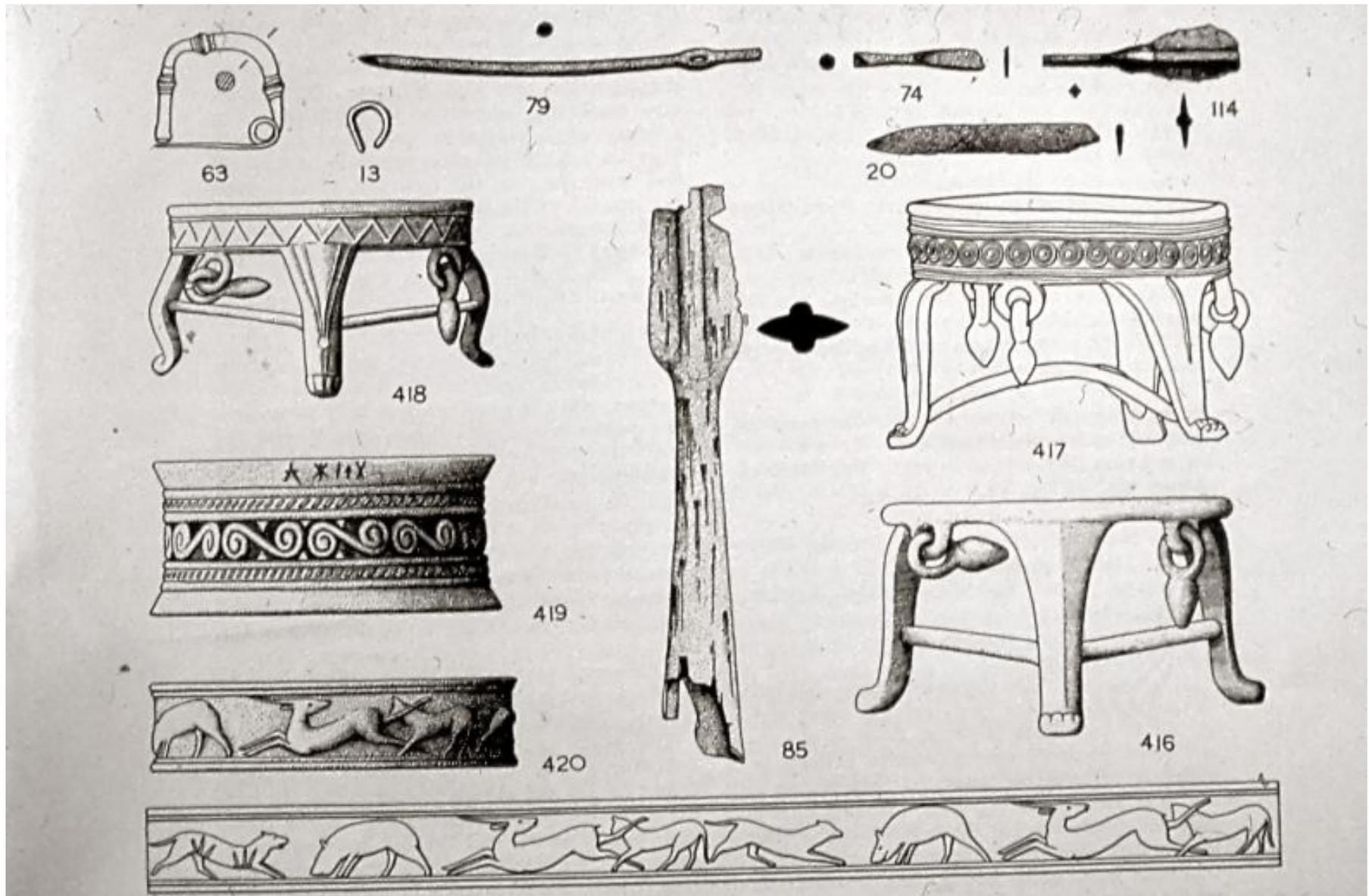
Μεταλλικά αντικείμενα και σφραγιδοκύλινδροι

Χάλκινος ταύρος

Χάλκινα και σιδερένια αντικείμενα (υποστάτες, πόρπες, εργαλεία κ.ά)

(a)
31-2

(b)
284

(c)
148

(d)
15

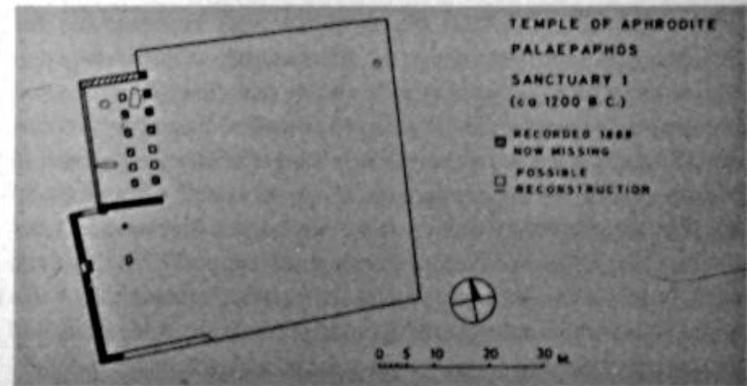
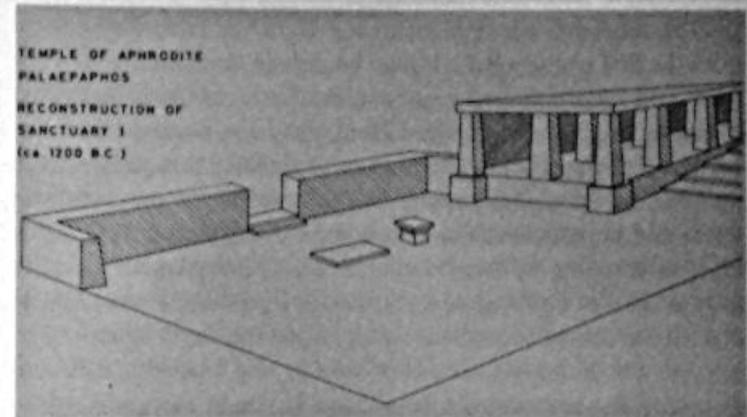
(e)
19

(f)
167

Ειδώλια ταύρων και αλόγων από πηλό.

Το ιερό στη θέση Κούκλια- Παλαίπαφος

81. Sanctuary of Aphrodite at Palaepaphos: tentative reconstruction of the Late Bronze Age building.

82. Sanctuary of Aphrodite at Palaepaphos: plan of the Late Bronze Age remains.

Τοπογραφικό σχέδιο της Πόλης του Χαλά Σουτάν Τεκκέ

Φωτογραφία δορυφόρου όπου υποδεικνύονται οι σημαντικές περιοχές του οικισμού.
Στην Περιοχή 8 βρίσκονται τα δωμάτια με πιθανό ιερό χαρακτήρα.

Το Ιερό στην Περιοχή 8 στο Χαλά Σουλτάν Τεκκέ

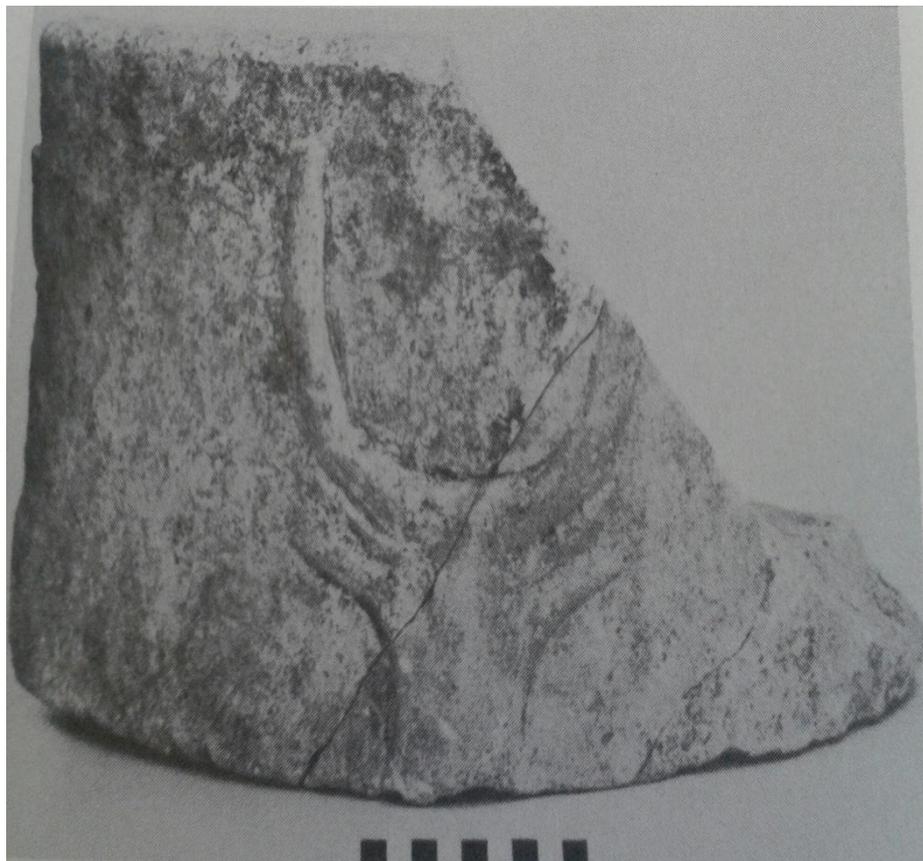

Άποψη της πόλης κατά την διάρκεια των ανασκαφών της σουηδικής αρχαιολογικής αποστολής.

Εντός των ορίων της πόλης του Χαλά Σουλτάν Τεκκέ, στην Περιοχή 8 ήρθαν στο φως δύο κτήρια χρονολογούμενα στην ΥΚΙΙΙΑ, ορισμένα δωμάτια των οποίων πιθανολογείται ότι ήταν ιερά.

Πρόκειται για ένα συγκρότημα δωματίων (61,67,69,71) το οποίο εφάπτεται στην Οικία C χωρίς να επικοινωνεί με αυτήν.

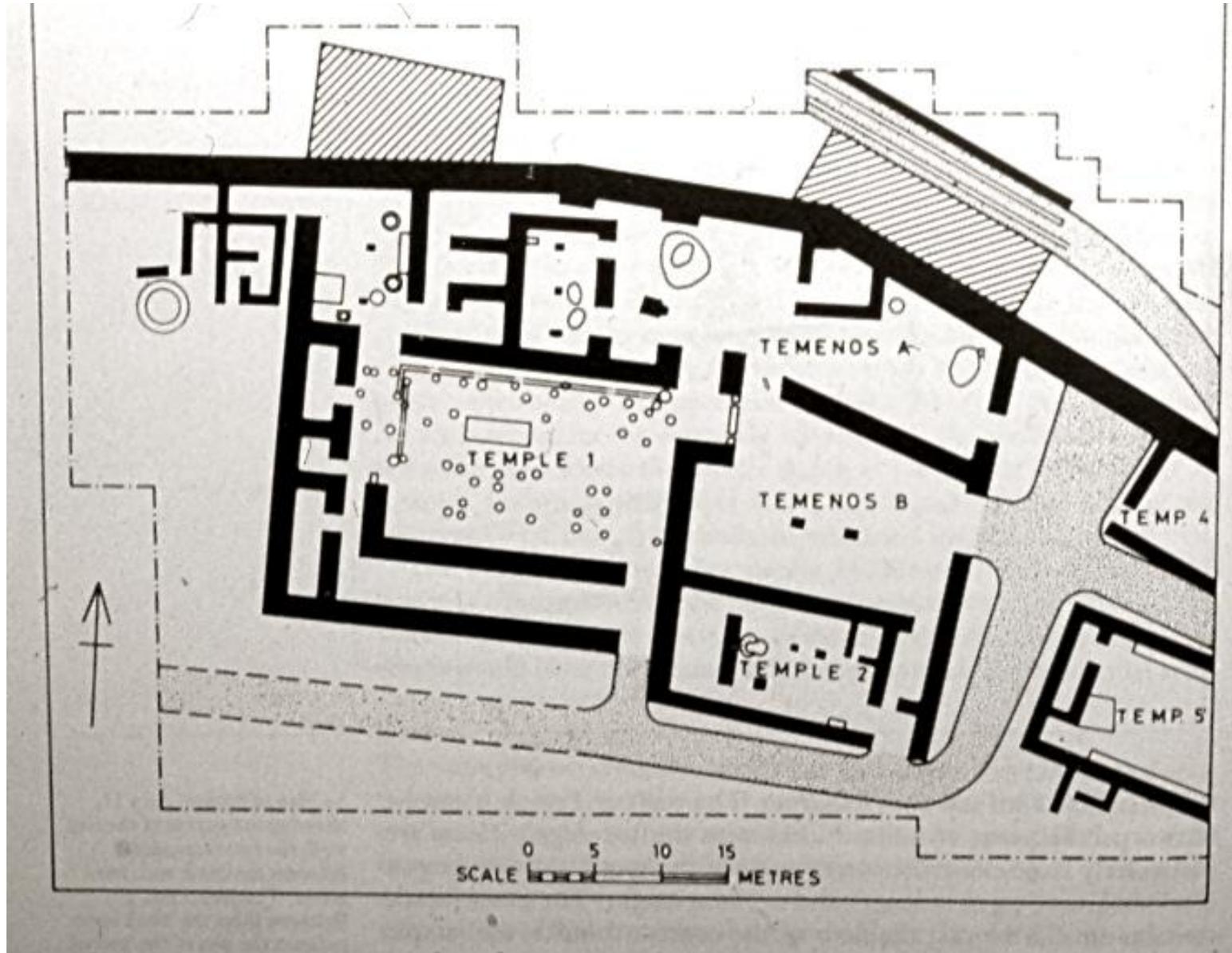
Το όλο συγκρότημα πιθανότατα λειτουργούσε ως αυτόνομη μονάδα.

Στην περιοχή ανακαλύφθηκαν αρκετά αντικείμενα τα οποία συνδέονται με λατρευτικές δραστηριότητες όπως ένας τρίτωνας, σκωρίες χαλκού, οστά ζώων, ώχρα κ.ά.

Η απεικονιζόμενη, αποσπασματική, λίθινη λεκάνη βρέθηκε σ' ένα από τα πηγάδια του οικισμού (F) το οποίο αποτελείτο από στρώσεις στάχτης 5-6 εκ.. Κάτω από αυτές εντοπίστηκε η λεκάνη με την αναθηματική διακόσμηση και μάλλον απορρίφθηκε στο πηγάδι μετά την αχρήστευσή της κατά την ΥΚΙΙΓ περίοδο. Έχουν σωθεί τρία κομμάτια της και είναι κατασκευασμένη από ντόπιο ασβεστόλιθο. Είναι σχεδόν κυκλική και πάνω στον λίθο έχει λαξευτεί το ανάγλυφο βουκράνιο. Η λεκάνη ήταν επιχρισμένη με σκούρο γαλάζιο χρώμα, το λεγόμενο "indigo tinctoria", το οποίο παραγόταν στην Ινδία και ίσως και στην Αίγυπτο. Πρόκειται για μία πολύ σπάνια χρήση του μπλε χρώματος στην κυπριακή τέχνη

Τα ιερά του Κιτίου

Το Κίτιο κατοικείται από τον 13^ο αιώνα μέχρι και το 1000 π.Χ. Οι έρευνες έφεραν στο φως ένα σύνολο λατρευτικών χώρων που είναι συγκεντρωμένοι στην Περιοχή II, στο βόρειο άκρο της αρχαίας πόλης, σε άμεση γειτνίαση με το τείχος. Πρόκειται για ένα σύμπλεγμα ναών και ιερών χώρων.

Τα πρωιμότερα κατάλοιπα ανήκουν στο δάπεδο IV που χρονολογείται στην ΥΚΙΙΓ (1300-1190 π.Χ.) και αποκαλύφθηκαν στο συγκρότημα του ιερού.

Στην ΥΚΙΙΙΑ ο χώρος αναδιοργανώνεται. Οι μεταλλουργικές δραστηριότητες μεταφέρονται δίπλα στα ιερά.

Πρώτη φάση της ιερής περιοχής (ΥΚΙΙΓ)

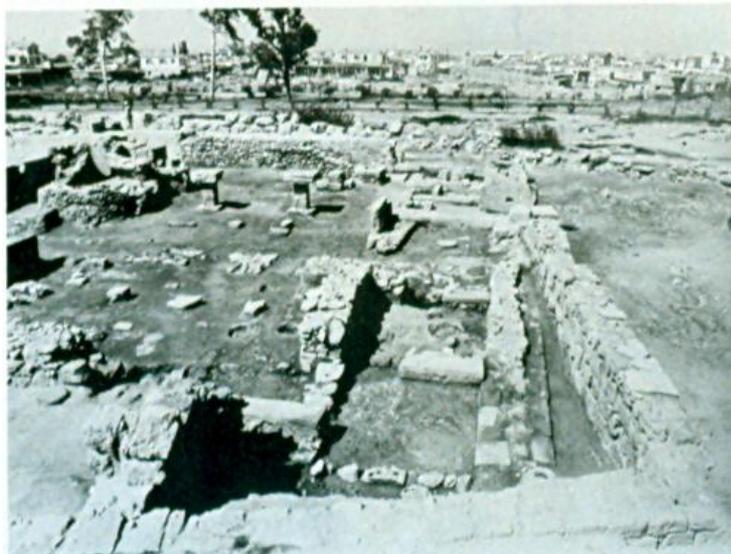
Ναός 2

Δίδυμα ιερά →

Ναός 3

1. General view of Temple 2, from the west (before removal of later south wall). Temples 4 and 5 in background, Temenos B to the left.

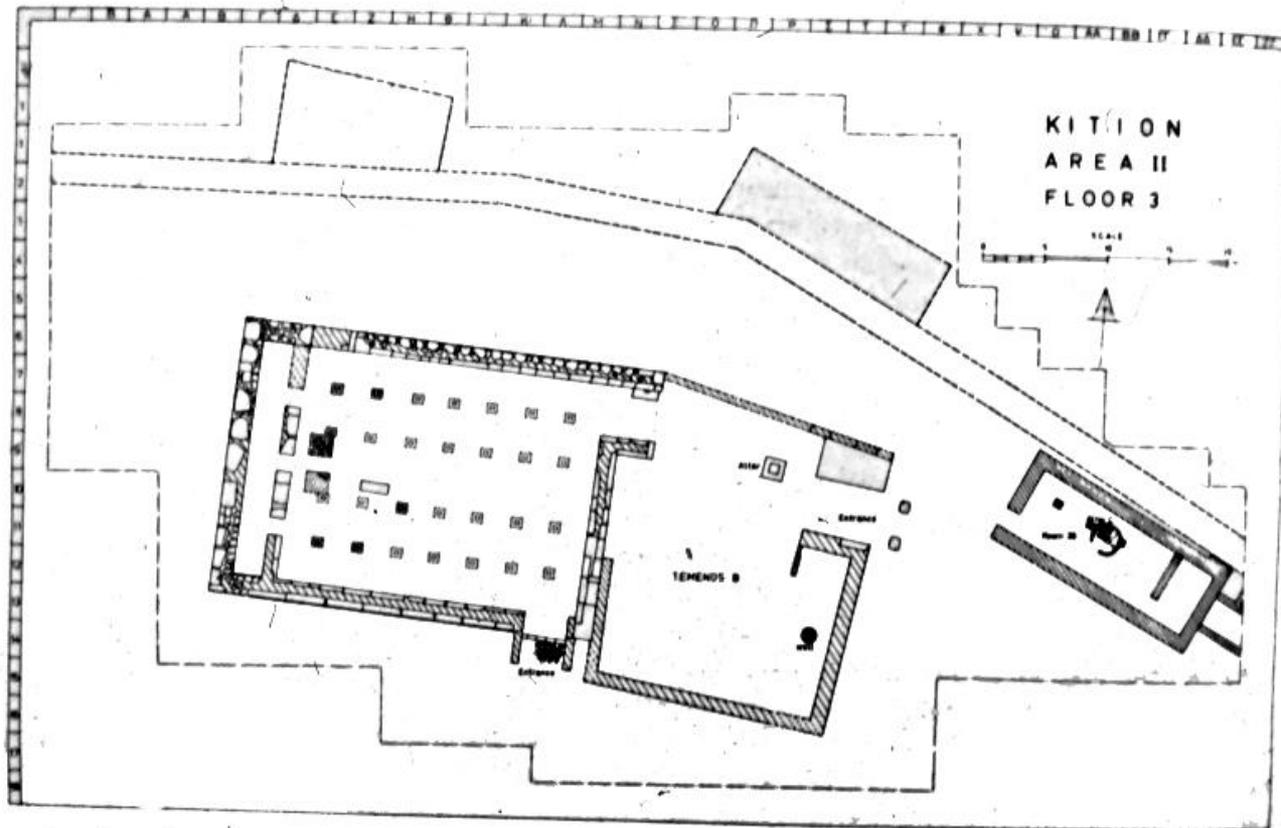

1. The remains of Temple 3 with hearth for floor IV, from the west. Altar D from floor II in Temenos A at centre left.

Δεύτερη φάση της ιερής περιοχής (ΥΚΙΙΙ)

Οι Ναοί 2 και 3 ανακατασκευάστηκαν κατά την ΥΚΙΙΓ και ο ιερός χώρος επεκτάθηκε και αναδιαμορφώθηκε κατά πάσα πιθανότητα από Αχαιούς αποίκους, οι οποίοι συρρέουν στο νησί στα τέλη του 13^{ου} αιώνα π.Χ. Την περίοδο αυτή η περιοχή ανοικοδομείται. Η φάση αυτή ξεκινά από τον 12^ο αιώνα π.Χ. (δάπεδο ΙΙΙΑ) και φθάνει μέχρι την Κυπρογεωμετρική Ι (δάπεδο Ι). Ο Ναός 3 καταργείται, ο Ναός 2 ουσιαστικά ανοικοδομείται, ενώ χτίζονται και νέοι ναοί. Την εποχή αυτή πλέον πρώτη φορά γίνεται χρήση λαξευτής τοιχοδομίας σε μεγάλη κλίμακα.

Ο Ναός 1 είναι ένα μεγάλο, ορθογώνιο οικοδόμημα με ανατολικοδυτικό προσανατολισμό που βρίσκεται δίπλα στο Τέμενος Α. Αποτελείται από μια μεγάλη ορθογώνια αίθουσα, αυλή στα ανατολικά και τρία μικρότερα δωμάτια στα δυτικά.

Στα ανατολικά του Ναού 2, στην πρόσοψη του ναϊκού συμπλέγματος διαμορφώθηκε ένα ανοιχτό τέμενος, το Τέμενος Β, μέσω του οποίου ήταν εφικτή η πρόσβαση στους δύο προαναφερθέντες ναούς.

Το Τέμενος Α είναι μια μεγάλη ανοιχτή περιοχή που ακολουθεί τη γραμμή του τείχους. Στα δυτικά επικοινωνεί άμεσα με τα βόρεια εργαστήρια μεταλλουργίας και στα ανατολικά με μια πλατεία.

Ο Ναός 4 βρίσκεται στο ανατολικό τμήμα του ιερού περιβόλου. Αποτελείται από μια κύρια αίθουσα στα δυτικά, ενώ τρία μικρότερα δωμάτια είναι τοποθετημένα στην ανατολική πλευρά. Ο ναός έχει δύο εισόδους. Η μία βρίσκεται στη ΝΔ γωνία και η άλλη στη ΝΑ.

Ο Ναός 5 βρίσκεται στα νότια του Ναού 4 με τον οποίο χωρίζεται από έναν δρόμο. Αποτελείται από μια κύρια αίθουσα, στενό μικρό δωμάτιο στα δυτικά και μια αυλή στα ανατολικά.

Απόψεις του Ναού 1

1. General view of Temple 1 with workshops to the north and west, from the west. Column bases and other structures in Temple 1 are Phoenician.

2. The outer façade of the south wall of Temple 1.

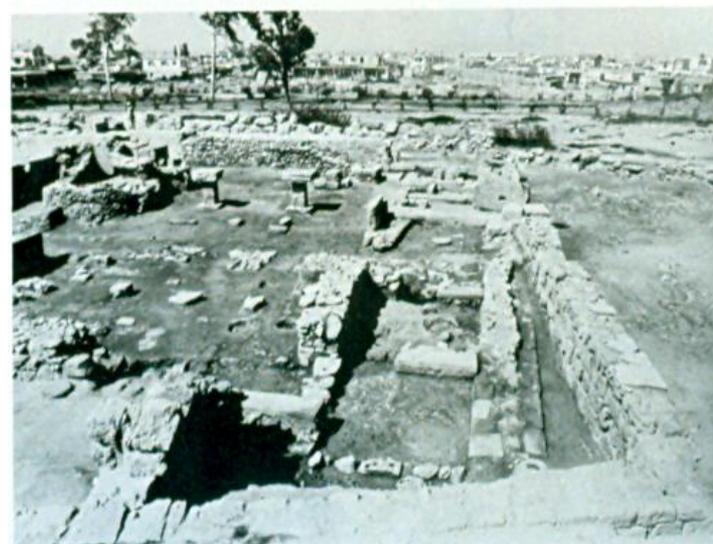

3. The outer façade of the western end of the south wall Temple 1 at floor IIIA.

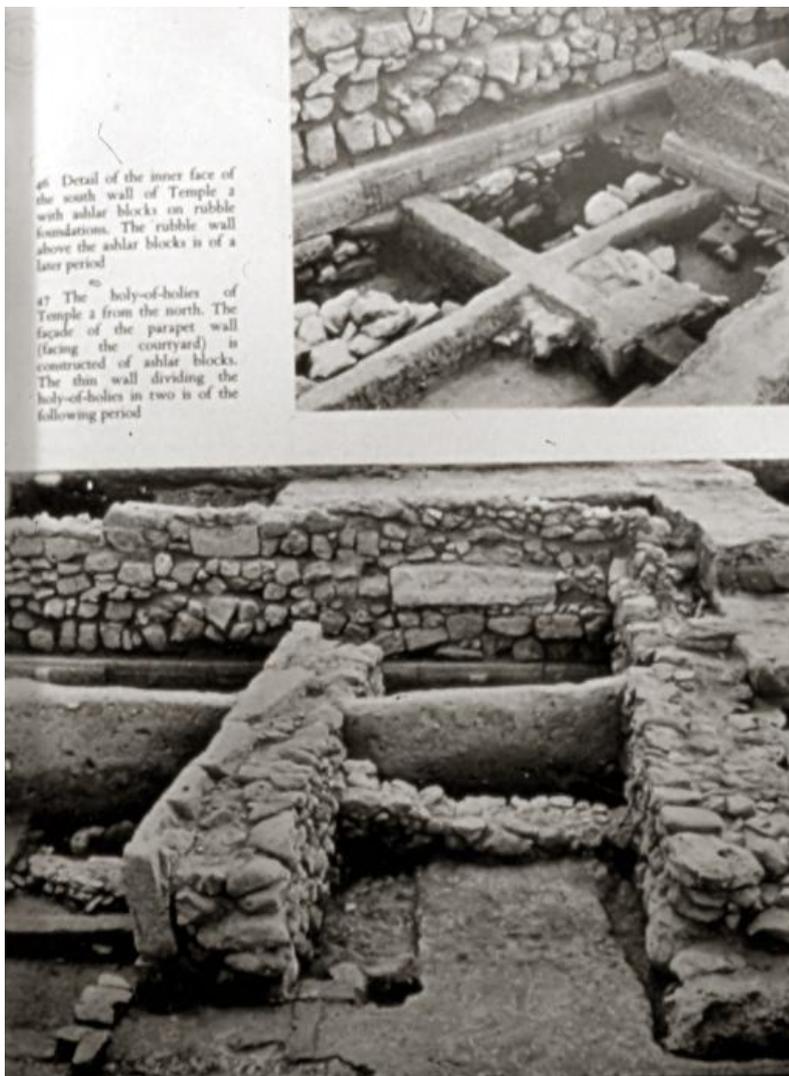
Απόψεις των Ναών 2,4 και 5

1. General view of Temple 2, from the west (before removal of later south wall). Temples 4 and 5 in background, Temenos B to the left.

Ναός 2, νότιος τοίχος

Ο Θεός Bes από φαγεντιανή

Απόψεις Ναών 3 και 4 και Κέρατα καθοσίωσης που πιθανότατα επέστεφαν βωμό

10 General view of Temenos A from the east. In front of it lies a triangular courtyard. In the foreground is the western part of Temple 4

11 Horns of consecration (two blocks of hard limestone joined together) from Temenos B

Απόψεις του Ναού 4

1. General view of Temples 4 (right) and 5 (left) with street running between them, from the east.

2. General view of Temple 4 and street, from the west.

3. Aerial view of Temple 4.

Απόψεις Ναού 5

1. General view of Temple 5, from the west.

2. General view of Temple 5, from the south. Temple 4 in background.

1. The outlet of the channel in the southeast corner of Temenos A, from the east.

Altar D (right) and the bench (left, with a later altar built above it) in Temenos A, from the northeast.

5. Altar D (right) and the bench (left) in Temenos A, from the north.

2. Altars D (foreground) and C (background) in Temenos A, from the north. The upper course of stones of Altar D are later additions.

4. Horns of consecration in front of the east face of Altar D in Temenos A.

6. The bench (with later altar above it), in Temenos A, from the northeast.

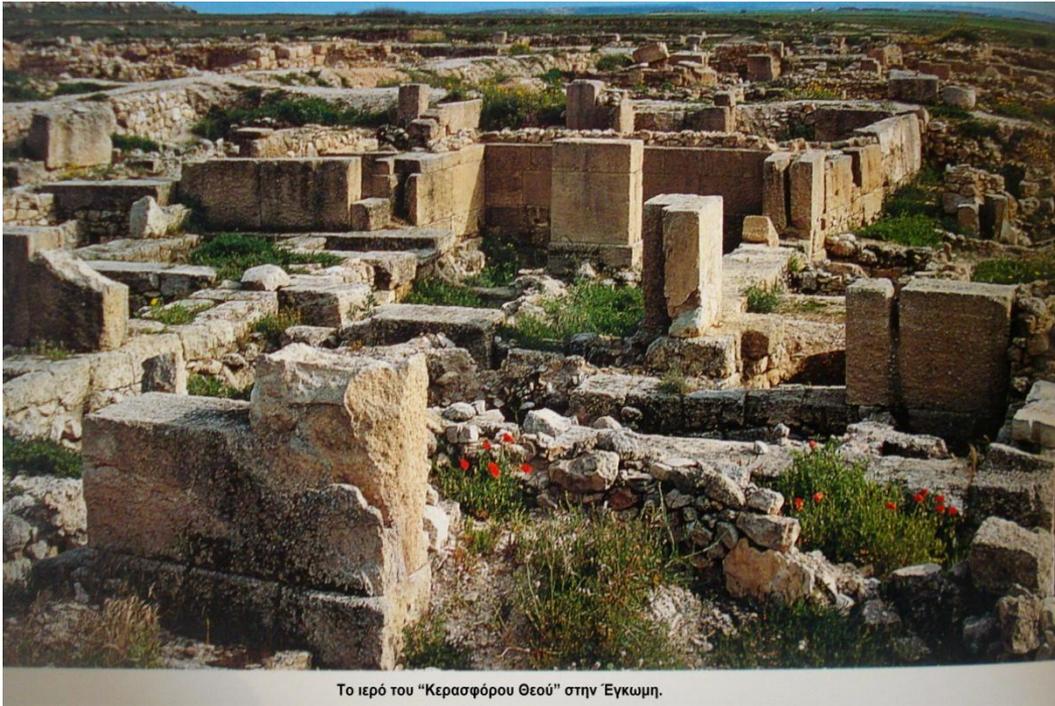
Τα ιερά της Έγκωμης

Τα πρώτα στοιχεία της λατρείας στην πόλη εντοπίζονται στο επίπεδο IIIB (1190-1125/1100 π.Χ.) στο μεγάλο κτήριο με τη λαξευτή τοιχοδομία. Υπάρχουν όμως και άλλοι χώροι που έχουν χαρακτηριστεί ως ιερά, όλοι εντεταγμένοι στον ιστό της πόλης.

Το λαξευτό κτίριο βρίσκεται στον Τομέα 4W στην Περιοχή Ι. Περιλαμβάνει δύο ιερούς χώρους, το **Ιερό του Κερασφόρου Θεού** και το **Ιερό της Διπλής Θεάς**.

Το Ιερό του Κερασφόρου Θεού στην Έγκωμη (1190-1075/1050

π.Χ

Το ιερό του "Κερασφόρου Θεού" στην Έγκωμη.

Σε διάφορους χώρους του έχουν ανευρεθεί:

- ❖ βουκράνια και οστά ζώων,
- ❖ κέρατα με επένδυση φύλλων χρυσού, ίσως από ρυτό σε σχήμα κεφαλής ταύρου.
- ❖ τμήματα από χάλκινο δρεπάνι,
- ❖ χάλκινο ειδώλιο ταύρου,
- ❖ πήλινα ειδώλια ταύρου και άλλων ζώων.

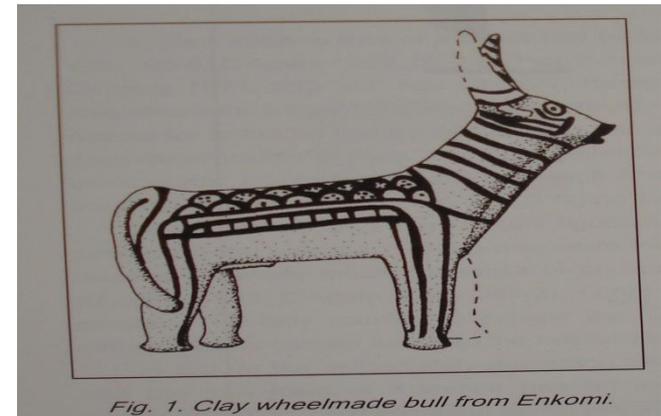
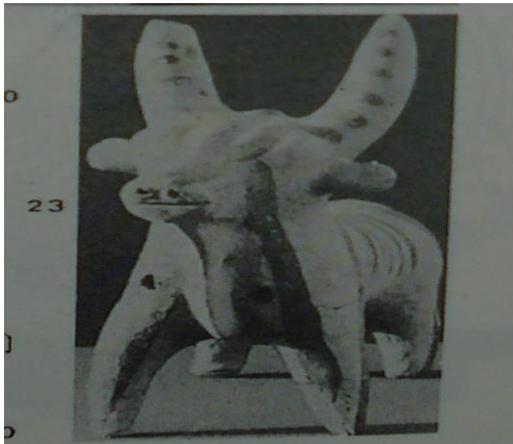

Fig. 1. Clay wheelmade bull from Enkomi.

Το άδυτο του Ιερού του Κερασφόρου Θεού

Στρώμα ΙΙΒ, Δωμάτιο 10

1. Level III B, Room 10, Floor III with Bowl Dumps, arrow points to presumed place of Bronze Statue on this Floor; double arrow points to Bronze Hoard (see pl. 36/4), view looking west.

Ο Κερασφόρος Θεός in situ

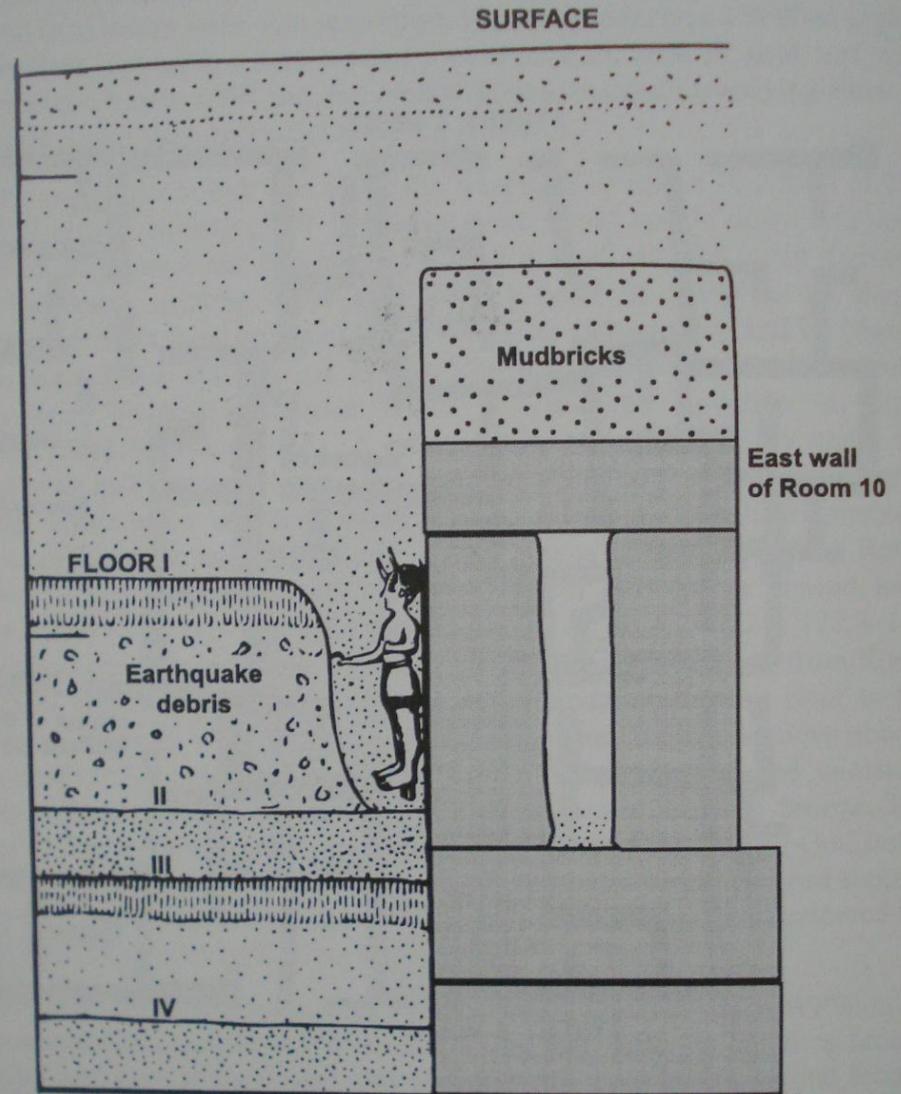

Το Χάλκινο αγαλμάτιο από το Ιερό του Κερασφόρου Θεού

Βρέθηκε σ' ένα λάκκο στο δάπεδο I
του επιπέδου IIIΓ και χρονολογείται
στα 1250/1100- 1075 π. Χ

Ανατολικό-δυτικό τμήμα του δωματίου 10 από το Ιερό του Κερασφόρου Θεού στην Έγκωμη.

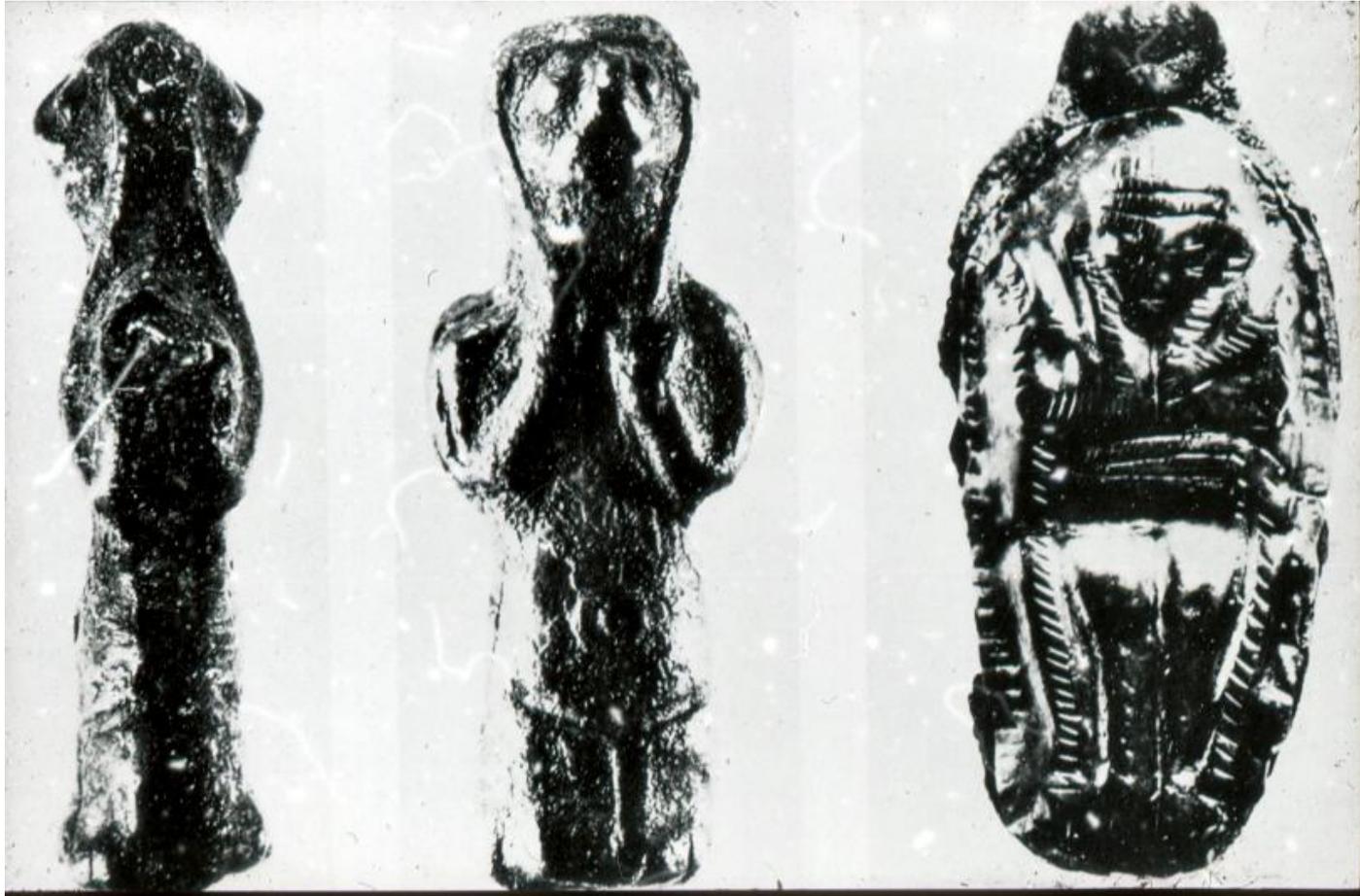
Το αγαλμάτιο του Κερασφόρου Θεού.

Το αγαλμάτιο είναι ένας όρθιος, νέος άνδρας ύψους μόλις 0,55μ. με το δεξί του χέρι να προτείνεται σε στάση προσφοράς και την παλάμη ανοιχτή, ενώ το αριστερό του χέρι βρίσκεται λυγισμένο στο ύψος του στήθους και η παλάμη σφιγμένη σε γροθιά, ακουμπά το στήθος. Το ειδώλιο είναι κατασκευασμένο από χαλκό, παράδοση προερχόμενη από την Ανατολή, ωστόσο η τεχνική κατασκευής και η τεχνοτροπία είναι αιγαιακά. Ο θεός αυτός έχει ταυτιστεί με τον Απόλλωνα Κεραιάτη της Αρκαδίας, προστάτη των βοσκών. Η μορφή φορά το τυπικό αιγαιακό περίζωμα και φέρει κάλυμμα κεφαλής, το οποίο επιστέφεται από κέρατα ταύρου, τα οποία είναι αρκετά ψηλά. Σίγουρα πάντως έχει ομοιότητες με τους κερασφόρους θεούς της Ανατολής, όπως για παράδειγμα τον βαβυλώνιο Nergal, τον χαναανιτικό Reshef και τον αιγυπτιακό Άπι που πολλές φορές αναπαρίστανται ως κερασφόροι άνδρες.

Το Ιερό της Διπλής Θεάς

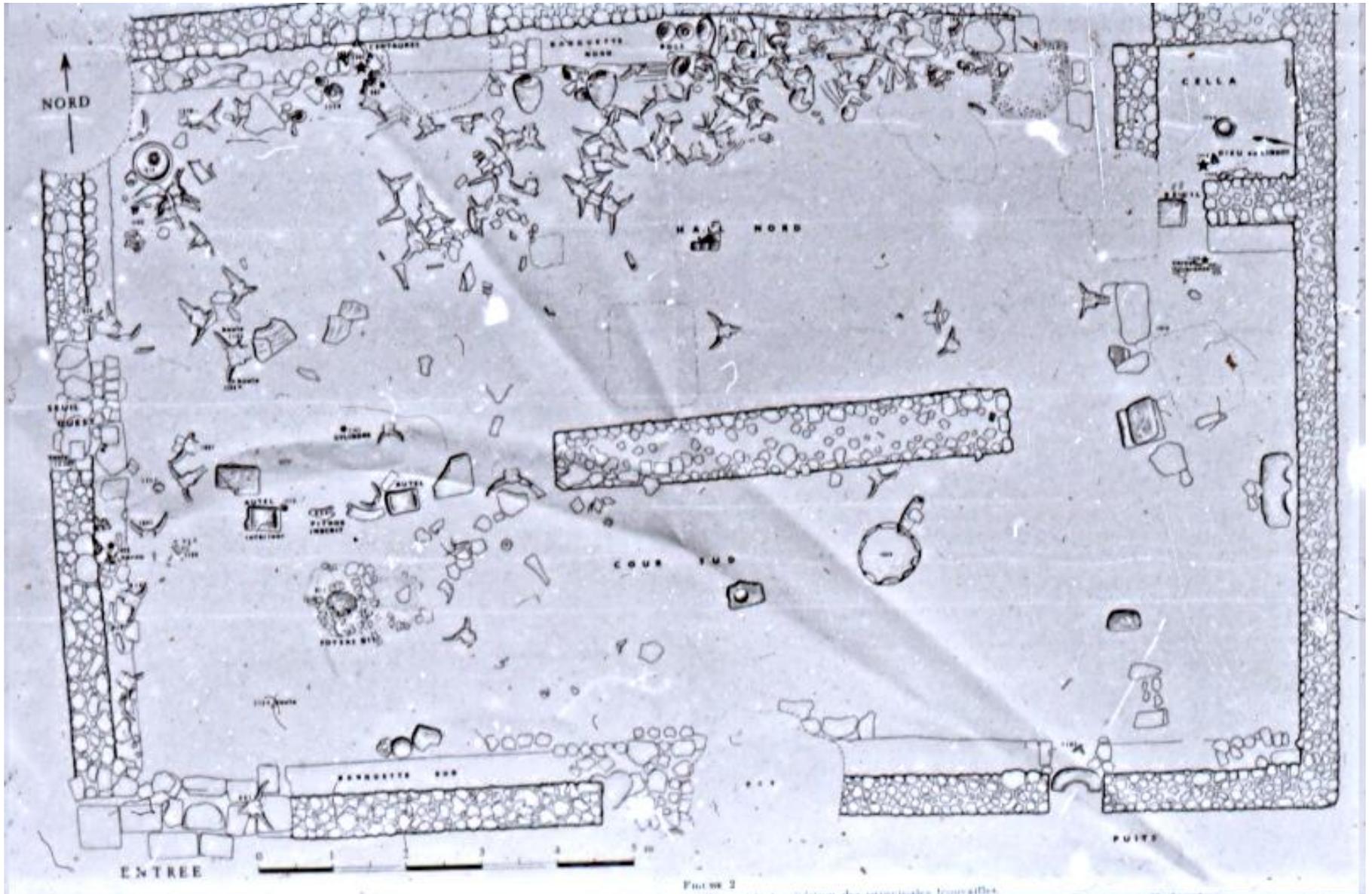
- Στο νότιο τομέα του λαξευτού κτηρίου, στο ανατολικό τμήμα, υπάρχει μια δεύτερη ενότητα χώρων που θεωρήθηκε επίσης ως ιερό.
- Στο κέντρο του Δωματίου 12 υπάρχει κυκλική εστία, ενώ στα ΒΔ υπάρχουν τρεις λίθινες πλάκες που ερμηνεύθηκαν ως βάσεις κιόνων ή τράπεζες προσφορών.
- Εδώ αποκαλύφθηκε ένα αγαλματίδιο το οποίο απεικονίζει πιθανότατα μία γυναικεία θεότητα.
- Το αγαλμάτιο είναι κατασκευασμένο από χαλκό, με εγχάρακτη απόδοση των ανατομικών λεπτομερειών προσώπου και σώματος και στις δύο όψεις του. Χαρακτηρίζεται ως αμφιπρόσωπο ή αμφίσωμο ειδώλιο. Πρόκειται για γυναικεία μορφή που παρουσιάζεται γυμνή με τα χέρια στο στήθος και τα μαλλιά διευθετημένα σε δυο βοστρύχους. Έχει ύψος 0,055μ. Και χρονολογικά ανήκει στο επίπεδο III B.
- Ο Κερασφόρος Θεός και το αγαλμάτιο της Διπλής Θεάς θεωρούνται σύντροφοι.

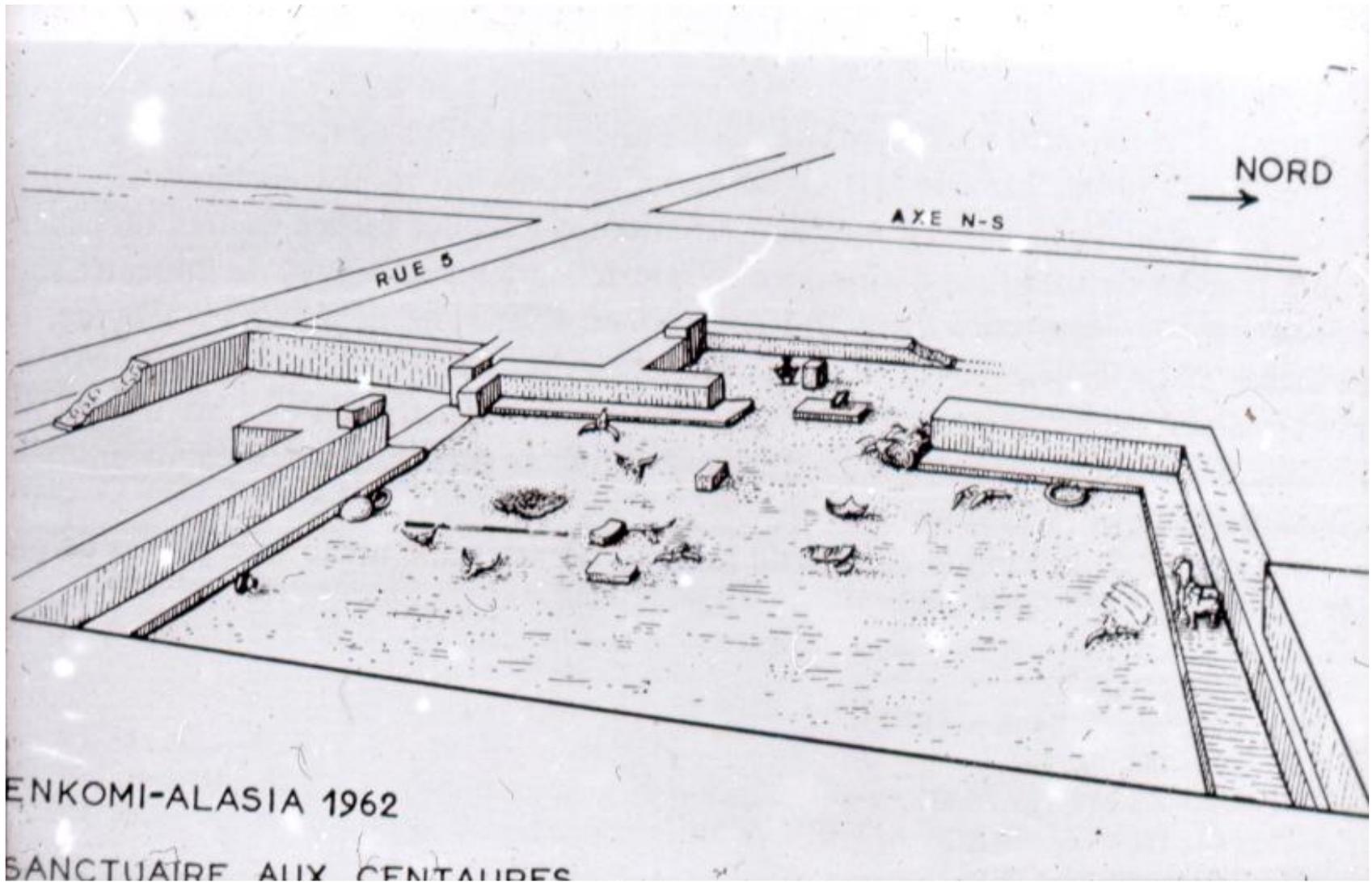
Το ιερό του Θεού του Ταλάντου

- Βρίσκεται στα ΝΑ της πόλης στον Τομέα 5 Ε.
- Χτίζεται κατά τον 12^ο αιώνα δηλ. κατά την διάρκεια της ΥΚΙΙΒ. Χρονολογείται μετά το ιερό του Κερασφόρου Θεού από το οποίο μάλλον το χωρίζουν περίπου 40 χρόνια.
- Το εν λόγω ιερό παρέμεινε σε λειτουργία για κάποια χρόνια μετά την εγκατάλειψη της πόλης.
- Πρέπει να σημειωθεί ότι υπάρχει αρκετή σύγχυση στην σχετική βιβλιογραφία αναφορικά με την δομή του κτηρίου στις φάσεις της στρωματογραφίας του.
- Πέρα από τα σημαντικά ανασκαφικά ευρήματα που φανερώνουν την λατρεία του ταύρου, όπως βουκράνια, ωμοπλάτες βοών, τελετουργικό αγγείο με διακόσμηση σε μορφή βουκρανίου, βρέθηκε και άλλο ένα σημαντικό χάλκινο αγαλμάτιο

Κάτοψη του ιερού με την υποδήλωση των ευρημάτων

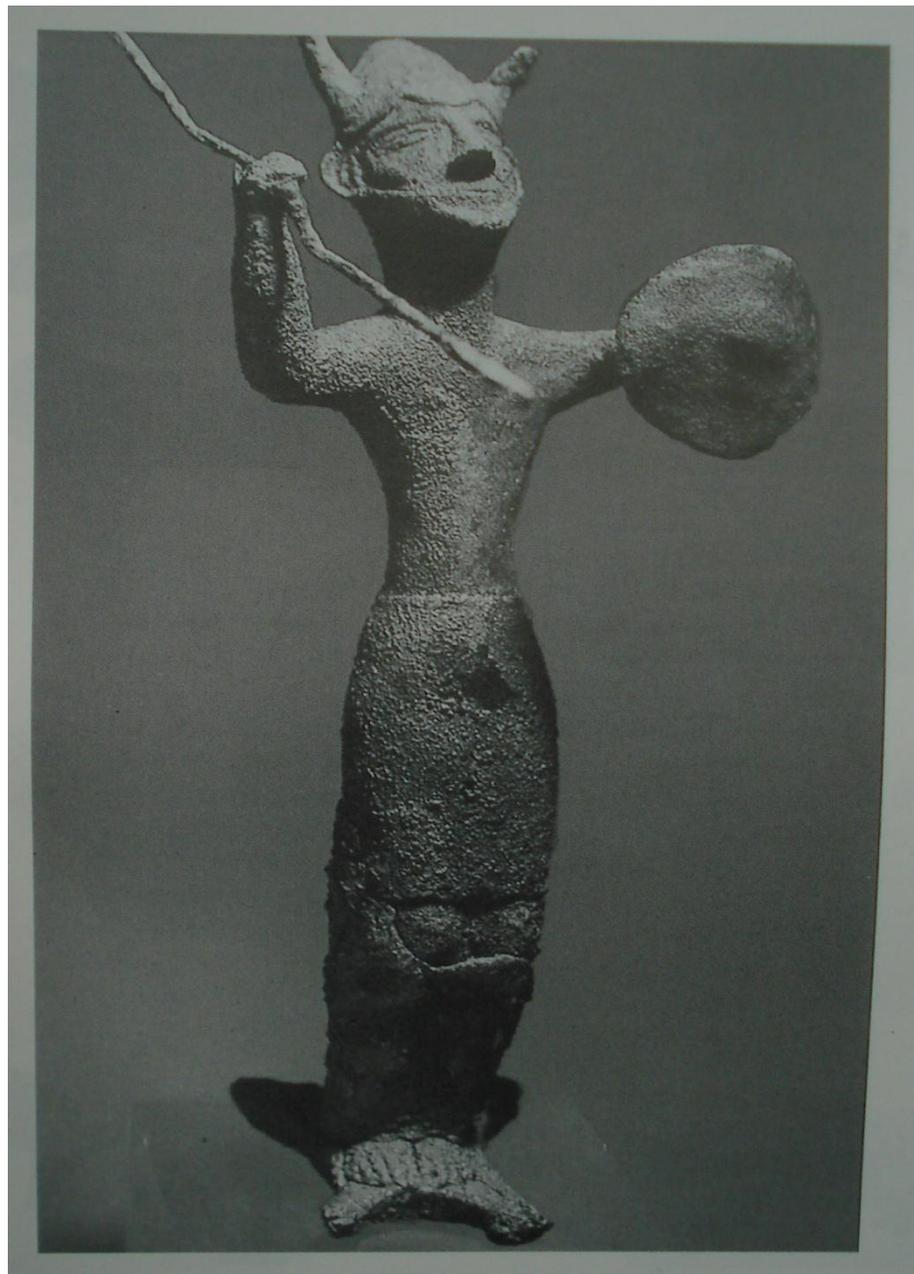

Το Ιερό του Θεού του Ταλάντου σε σχεδιαστική αναπαράσταση

Το αγαλμάτιο του Θεού του Ταλάντου

Βρέθηκε στο δάπεδο III να στέκεται όρθιο μέσα σε κλειστή απόθεση. Το ύψος του είναι 0,35μ. και παριστάνει μια όρθια ανδρική μορφή με κάλυμμα κεφαλής που φέρει δύο κέρατα, πιθανότατα ταύρου. Στο αριστερό χέρι κρατά μία κυκλική ασπίδα, ενώ στο δεξί που είναι υψωμένο κραδαίνει το δόρυ του και μοιάζει να είναι έτοιμος να το εκσφενδονίσει λόγω της κλίσης προς τα πίσω που έχει πάρει το σώμα του. Το πρόσωπό του είναι καλοδουλεμένο, με λεπτά χαρακτηριστικά και μεγάλα μάτια που του προσδίδουν μια ιδιαίτερη εκφραστικότητα. Φέρει επίσης κοντό γένι και το πηγούνι του είναι προεξέχον και λίγο ασύμμετρο σε σχέση με το υπόλοιπο πρόσωπο. Φορά μακρύ ένδυμα. Ο άνδρας πατά πάνω σε ένα τάλαντο σε σχήμα τεντωμένης δοράς βοός εξού και η ονομασία «Θεός του Ταλάντου».

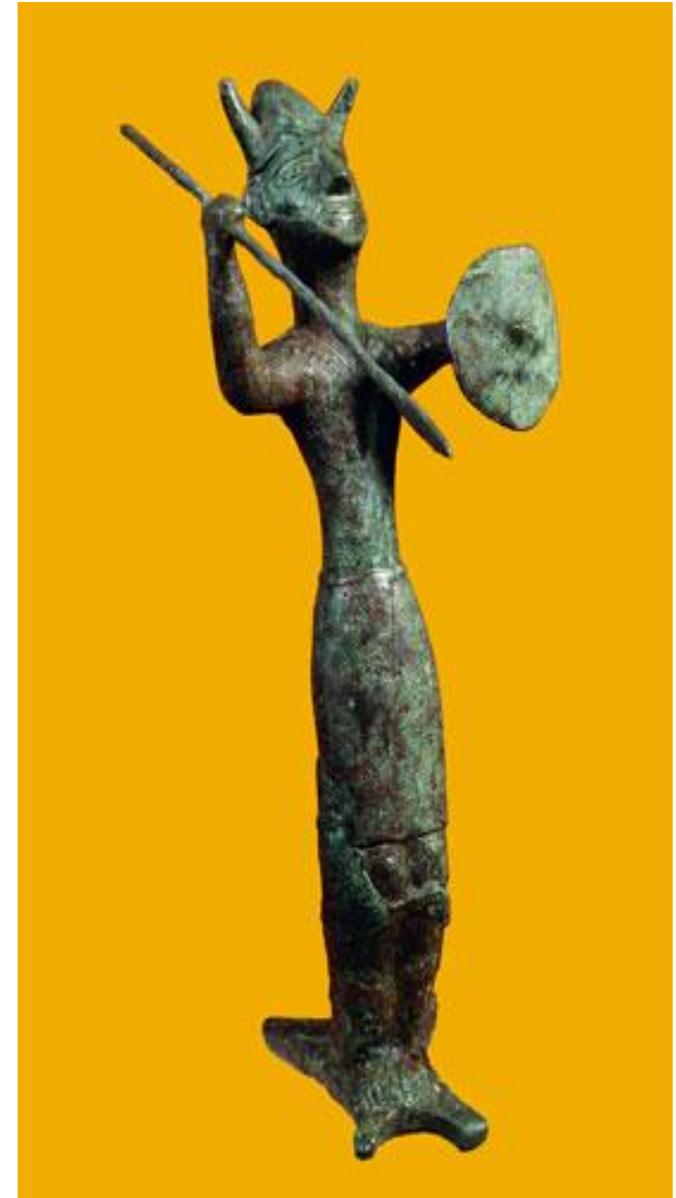

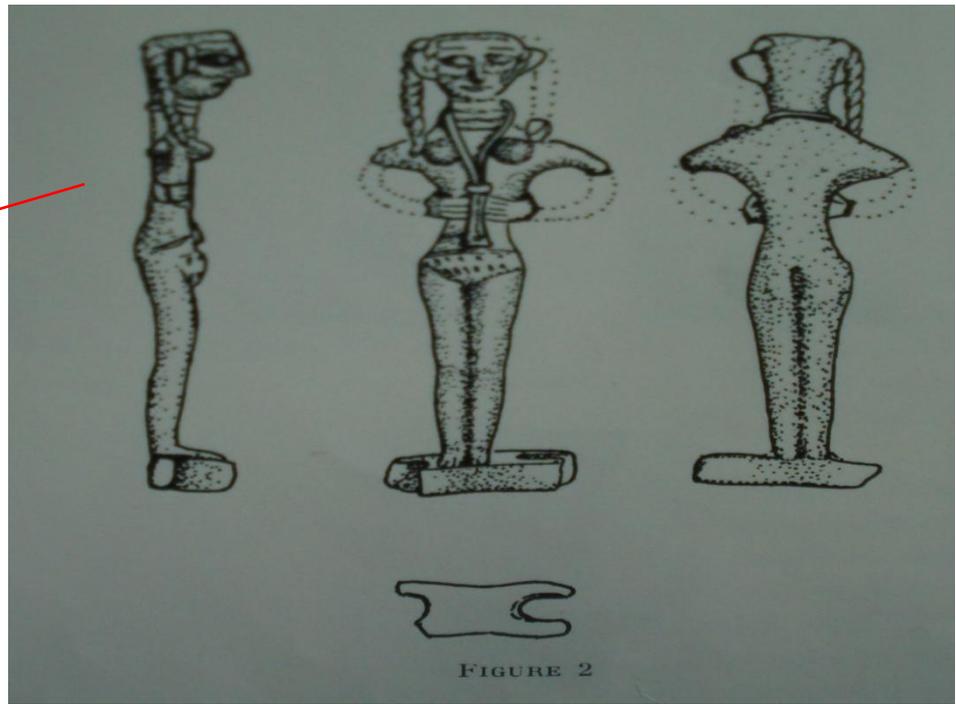
Ερμηνευτικές προσεγγίσεις:

➤ Θεός προστάτης της μεταλλουργίας και παράλληλα της ευημερίας της οικονομίας που ήταν τόσο συνδεδεμένη με την εξόρυξη χαλκού. Ο Ιωνάς την θεωρεί σχεδόν βεβαία, φέρνοντας ως αντιπαραθετικό παράδειγμα τον Κερασφόρο Θεό, για τον οποίο μπορούν να διατυπωθούν διάφορες υποθέσεις σχετικά με τον χαρακτήρα και τον συμβολισμό του. Επίσης και ο Knapp αναφέρει ότι η θρησκευτική ιδεολογία δεν συνδέεται μόνο με τις θρησκευτικές πεποιθήσεις αλλά και με την οικονομία.

➤ Πολλοί μελετητές τον ταυτίζουν με τον θεό Nergal της Μεσοποταμίας, ωστόσο εκείνος σχετίζεται με τι επιδημίες, τις καταιγίδες και είναι θεός του κάτω κόσμου.

➤ Η Masson ταυτίζει τη μορφή με τον «Θεό της Καταιγίδας» ο οποίος συνήθως κρατά κεραυνό που εδώ αντικαθίσταται από το δόρυ και σχετίζεται και με τον θεό της γονιμότητας που φέρει την βροχή και ποτίζει την γη. Επίσης, θεωρείται ότι το τάλαντο είναι δέρμα βοδιού.

Η Θεά του Ταλάντου από το Ashmolean Museum Της Οξφόρδης.

Έλκει την καταγωγή της από την Αστάρτη σύμφωνα με κάποιους μελετητές. Ταυτίστηκε μετά βεβαιότητας ως κυπριακό αγαλματίδιο και δημοσιεύτηκε πλήρως από τον Catling το 1971. Ο Καραγιώργης υιοθετεί την άποψη ότι οι θεότητες που λατρεύονταν στην Κύπρο, ήταν μία ανδρική και μία γυναικεία σε δίδυμους ναούς, στις οποίες προσφέρονταν ως αφιερώματα τάλαντα χαλκού. Το ίδιο ισχυρίστηκε και ο Catling, αναιρώντας απόψεις σύμφωνα με τις οποίες ίσως να επρόκειτο για την απεικόνιση μίας ιερόδουλης. Με πειστικά επιχειρήματα διατείνεται ότι πρόκειται για την σύντροφο θεά του Θεού του Ταλάντου.

Η Οικία/ Ιερό των κιόνων

- Το κτήριο βρίσκεται στην ΒΔ γωνία του Τομέα 6 Ε. 30μ. ΝΔ του Ιερού του Θεού του Ταλάντου.
- Το κτίσμα αποτελείται από δύο δωμάτια συνολικών διαστάσεων 19x16μ., τον προθάλαμο στα δυτικά και την κυρίως αίθουσα στα ανατολικά. Ωστόσο, φαίνεται ότι υπήρχε ακόμα ένα δωμάτιο στα ανατολικά, δίνοντας στο κτήριο τριμερή διαίρεση.
- Αρκετοί ερευνητές θεωρούν ότι το τρίτο δωμάτιο όχι μόνο ανήκει στο κτίσμα αλλά ότι αποτελούσε και τον χώρο όπου βρισκόταν ο βωμός. Άλλοι θεωρούν ότι πρόκειται για άδυτα.

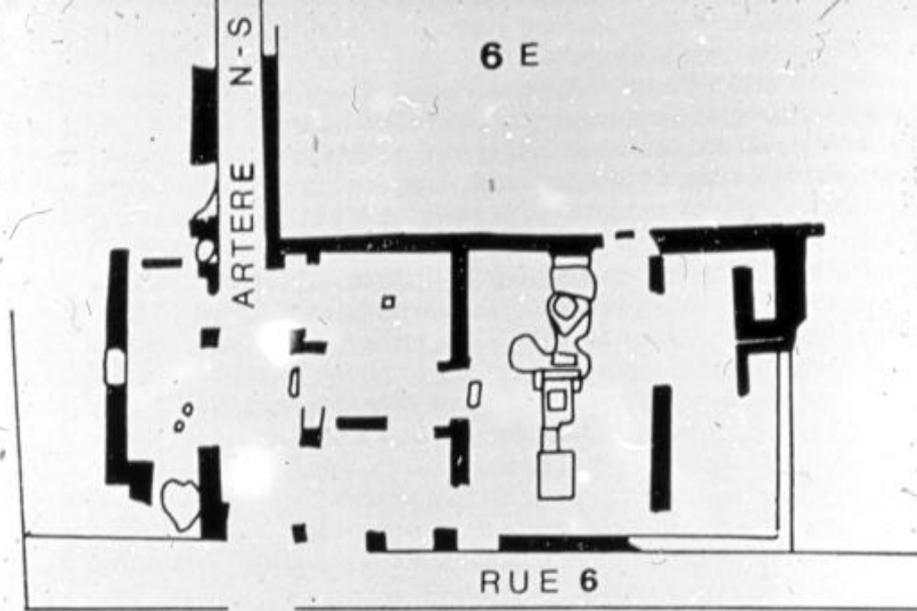

Fig. 7. Plan schématique du bâtiment en pierre de taille (peut-être un sanctuaire) situé à l'angle ouest du quartier 6E. XIIIe siècle avant J.-C.

Κατόψεις του Ιερού του Κίονα

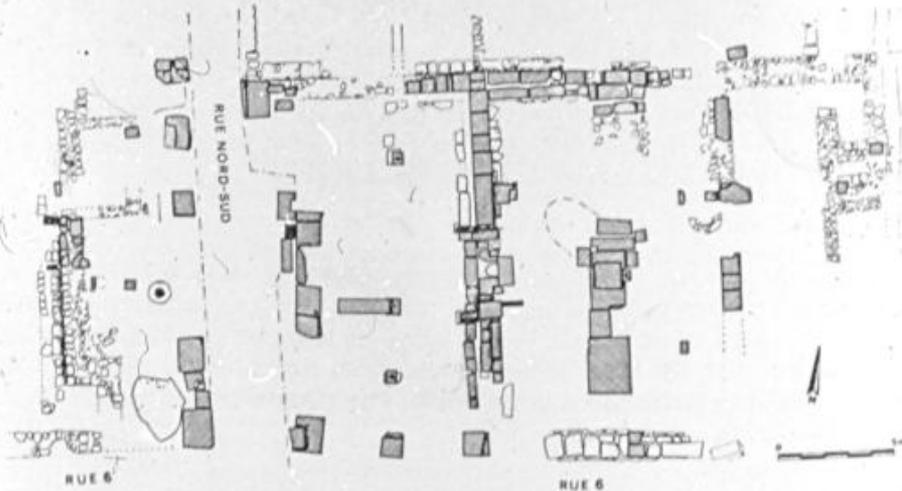

Fig. 8. Plan détaillé de l'architecture du bâtiment en pierre de taille, du quartier 6E. (relevé GARCZYNSKI, 1971).

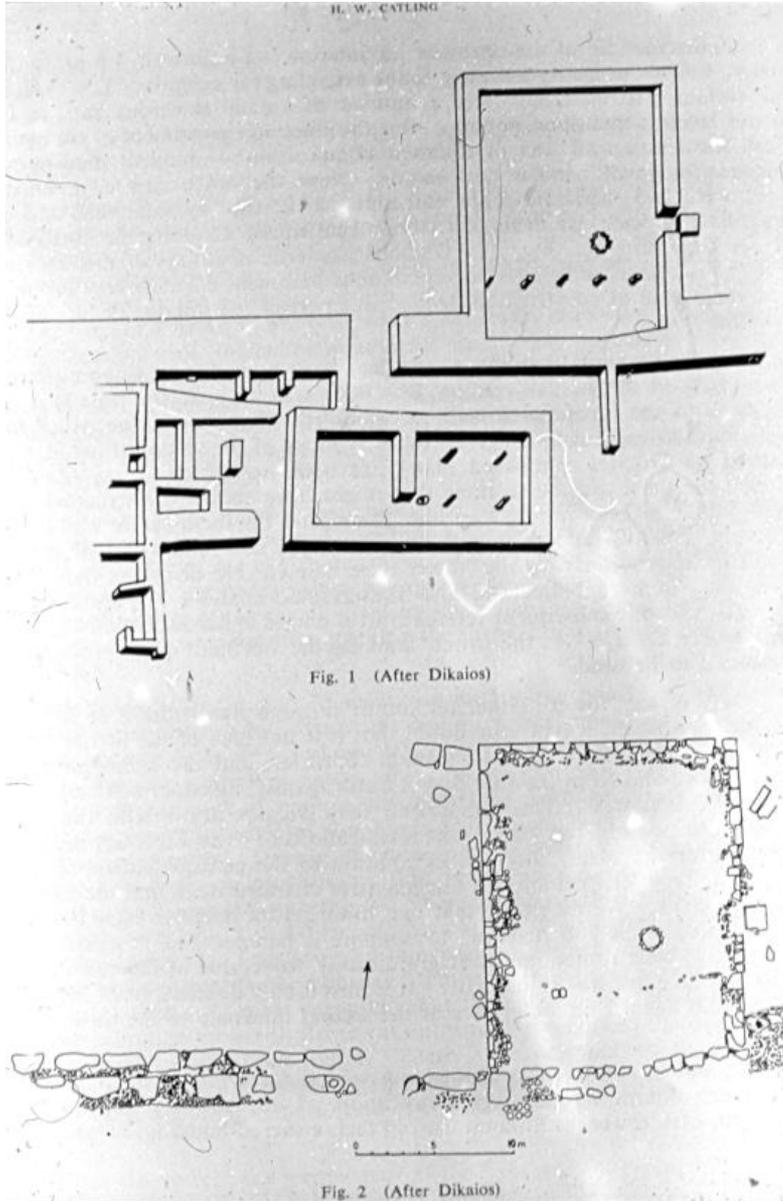
Απόψεις του Ιερού του Κίονα

Το επονομαζόμενο Ιερό της Θεότητας της Σελήνης

- Σ' ένα κτήριο στον Τομέα 5 Ε στο κέντρο της πόλης που είναι κτισμένο με πελεκητούς λίθους αναγνωρίσθηκε ένα ακόμα ιερό. Το ιερό εντοπίστηκε στην δυτική πτέρυγα του κτιρίου και ταυτίστηκε ως τέτοιο εξ αιτίας των ευρημάτων που αποκάλυψε.
- Ανάμεσα σε αυτά υπήρχε ένα αποσπασματικό ασβεστολιθικό αντικείμενο που αναγνωρίστηκε αρχικά ως τμήμα ημισελήνου. Η ταύτιση αυτή απέδωσε το ιερό σε θεότητα της Σελήνης και της γονιμότητας.
- Στην συνέχεια το εν λόγω αντικείμενο ταυτίστηκε με τριβείο του σαμαρωτού τύπου (saddle quern) αφού τελικά στο ίδιο κτίσμα βρέθηκε και το δεύτερο τμήμα του.
- Στο λεγόμενο ιερό αποκαλύφθηκαν επίσης ένας φαλλός, τμήμα μήτρας για την κατασκευή χάλκινων αγκιστριών. Ακόμα, ένα πήλινο, τροχήλατο, γυναικείο ειδώλιο.
- Το εν λόγω κτίσμα κατατάσσεται σ' εκείνα για τα οποία δεν υπάρχουν σαφείς ενδείξεις για την ιερότητά του.

Το επονομαζόμενο Ιερό του Πύργου

- Ο πύργος βρίσκεται έξω από το τείχος στα ανατολικά της βόρειας πύλης.
- Είναι ορθογώνιος χώρος διαστάσεων 21x7μ. και έχει πρόσβαση από τα ανατολικά. Χρονολογείται στην ΥΚΙΙΒ.
- Οι ερμηνείες σχετικά με την χρήση του δίστανται. Ο Δίκαιος πιστεύει ότι είχε καθαρά στρατιωτική λειτουργία. Αντίθετα, ο Catling θεωρεί πιθανότερη την χρήση του ως ιερού, με το νότιο τμήμα στεγασμένο ως ένα είδος αδύτου.